

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
OKUL ÖNCESİ EĞİTİM BİLİM DALI

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA (RESMİ VE ÖZEL) EĞİTİM
GÖREN 4-5 YAŞ ÇOCUKLARININ MOTOR GELİŞİM DÜZEYLERİNİN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜLGEZ BAŞMANAV

DANIŞMAN
DR. ÖĞR. ÜYESİ AHMET SAKİN

HAZİRAN 2024

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
OKUL ÖNCESİ EĞİTİM BİLİM DALI

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA (RESMİ VE ÖZEL) EĞİTİM
GÖREN 4-5 YAŞ ÇOCUKLARININ MOTOR GELİŞİM DÜZEYLERİNİN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜLGEZ BAŞMANAV

DANIŞMAN
DR. ÖĞR. ÜYESİ AHMET SAKİN

HAZİRAN 2024

BİLDİRİM

Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tez-Proje Yazım Kılavuzu'na uygun olarak hazırladığım bu çalışmada:

- Tezde yer verilen tüm bilgi ve belgeleri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi ve sunduğumu,
- Yararlandığım eserlere atıfta bulunduğumu ve kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değiştirmede bulunmadığımı,
- Bu tezin tamamını ya da herhangi bir bölümünü başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

Gölgez BAŞMANAV

İTHAF

Canım eşime...

JÜRİ ÜYELERİ

“Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çevre Bilinci ile Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Çevresel Farkındalık Düzeylerinin İncelenmesi” başlıklı bu yüksek lisans tezi Temel Eğitim Anabilim Dalı, Okul Öncesi Eğitim Bilim Dalında hazırlanmış ve jürimiz tarafından kabul edilmiştir.

BAŞKAN: Dr. Öğr. Üyesi Işık KAMARAJ

ÜYE : Dr. Öğr. Üyesi Turan ÇAKIR

ÜYE : Dr. Öğr. Üyesi Ahmet SAKİN

ÖNSÖZ

Araştırma okul öncesi dönem çocuklarının motor gelişim düzeylerini incelemeyi ve bu gelişim üzerinde etkili olan farklı değişkenleri değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Okul öncesi dönem, çocuğun tüm gelişim alanlarında temellerin atıldığı bir dönemdir. Erken çocukluk döneminde kazanılan tüm beceriler, çocuğun ileriki yaşamında başarılı olmasını ve sağlıklı bir gelişim sergilemesini sağlar.

Çalışmanın hazırlanmasındaki temel amaç ve motivasyon çocuğun motor beceri gelişimini anlamak ve bu alanda yapılacak iyileştirmelere katkıda bulunmaktır. Araştırma kapsamında, çeşitli yaş gruplarındaki çocukların motor beceri düzeylerini etkileyen faktörler incelenmiş ve elde edilen bulguların okul öncesi eğitim programlarının geliştirilmesine katkı sağlaması hedeflenmiştir.

Çalışmada kullanılan protokolü Türkçe'ye uyarlama çalışması yapan ve kullanımına izin veren Prof. Dr. Gülden Uyanık Balat, Öğr. Gör. Dr. Saime Çağlak Sarı, Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Kılıç'a teşekkür ederim.

Çalışmanın hazırlanma sürecinde bana inanç ve desteklerini hiç esirgemeyen sevgili arkadaşım Bena GÜLOĞLU'na ve sevgili eşim Soner BAŞMANAV'a teşekkür ederim.

Çalışmanın hazırlanma boyunca planlama ve yürütme konusunda bana yön veren ve destek olan sayın danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Ahmet SAKİN'e teşekkür ederim.

Çalışmanın okuyuculara faydalı olmasını umar, okul öncesi dönemdeki çocukların sağlıklı gelişimine katkı sağlamasını dilerim.

Saygılarımla,

Gülgez BAŞMANAV

ÖZET

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA (RESMİ VE ÖZEL) EĞİTİM GÖREN 4-5 YAŞ ÇOCUKLARININ MOTOR GELİŞİM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Gülgez BAŞMANAV, Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Ahmet SAKİN

Sakarya Üniversitesi, 2024.

Bu araştırmanın temel amacı, çocuklarda hareket eğitiminin önemini tespit etmek, özel ve resmi okullarda verilen eğitimler ile çocukların motor beceri düzeyleri arasında farkın olup olmadığını gözlemlemektir. Motor gelişim doğum öncesinden başlayıp, ölüme kadar uzanan ve temelinde hareket becerilerini barındıran bir süreçtir. En genel tanımıyla ömür boyu hareket gerektiren davranışlarda meydana gelen değişimleri kapsar. Kaba motor (büyük kas), ince motor (küçük kas) olarak iki boyutta incelenir. Motor gelişim yalnızca kas, kemik ve hareket becerilerinin gelişimi değil, tüm gelişim alanları ile ilişki ve etkileşim içerisinde. Çocuğun bu alanda desteklenmesi, hareket becerilerinin geliştirilmesi tüm gelişim alanlarının desteklenmesini sağlar. Bireyin hareketi arttıkça tüm gelişim alanlarının olumlu yönde desteklendiği söylenebilir. Günümüzde çocukların oyun oynayacak alanları azaldığından motor gelişim becerileri desteklenmekte zorlanılmaktadır. Bu gelişim alanının sınırlı düzeyde desteklenebilme durumu, diğer gelişim alanlarına etki edebilmektedir. Bu nedenle okullarda hareket eğitimi için uygun ortam hazırlamak önemlidir. Bu çalışmada özel ve resmi okullarda uygulanan hareket eğitimi ile motor becerilerin gelişmesinde bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Araştırma Sakarya ili, Hendek ilçesinde bulunan özel ve resmi okullara ait anaokulu ve anasınıflarında yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 eğitim ve öğretim yılında eğitim gören 4-5 yaş, 176 okul öncesi dönem çocuğu oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak amacı ile öğrencilere “CHAMPS Motor Beceriler Protokolü” uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular incelendiğinde çocuğun motor beceri düzeyinin yaş, spor eğitimi alma durumu, sınıftaki hareket eğitimi süresi, aile ekonomik durumu devam ettiği okul türü değişkenlerine göre anlamlı farklılık bulunmuştur. Diğer yandan çocuğun cinsiyeti, kardeş sayısı, anne ve baba eğitim düzeyi, anne ve baba çalışma durumu değişkenleri açısından anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, Motor gelişim, CHAMPS Motor Beceriler Protokolü, Hareket, Hareket eğitimi

ABSTRACT

INVESTIGATION OF THE MOTOR DEVELOPMENT LEVELS OF 4-5 YEARS OLD CHILDREN WHO ARE EDUCATED IN PRESCHOOL EDUCATION INSTITUTIONS (PUBLIC AND PRIVATE)

Gülgez BAŞMANAV

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Ahmet SAKİN

Sakarya University, 2024.

The main purpose of this research is to determine the importance of movement education in children and to observe whether there is a difference between the education given in private and public schools and the motor skill levels of children. Motor development is a process that begins before birth and extends until death and includes movement skills at its core. In its most general definition, it covers changes in behaviors that require movement throughout life. It is examined in two dimensions: gross motor (large muscle) and fine motor (small muscle). Motor development is not only the development of muscle, bone and movement skills, but is in relationship and interaction with all developmental areas. Supporting the child in this area and developing movement skills ensures that all areas of development are supported. It can be said that as the individual's movement increases, all areas of development are supported positively. Nowadays, it is difficult for children to support their motor development skills as there are fewer places to play. The limited level of support for this area of development may affect other areas of development. Therefore, it is important to prepare a suitable environment for movement education in schools. In this study, it was examined whether there was a difference in the development of motor skills with movement training applied in private and public schools. The research was conducted in kindergartens and nursery classes of private and public schools in Hendek district of Sakarya province. The study group of the research consists of 176 preschool children, aged 4-5, studying in the 2023-2024 academic year. In order to collect data in the study, "CHAMPS Motor Skills Protocol" was applied to the students. When the findings obtained in the research were examined, a significant difference was found in the child's motor skill level according to the variables of age, sports training, duration of movement training in the classroom, family economic status, and type of school attended. On the other hand, it was determined that there was no significant difference in terms of the variables of the child's gender, number of siblings, mother and father education level, and mother and father employment status.

Key Words: Pre-school education, Motor development, CHAMPS Motor Skills Protocol, Movement, Movement training

İÇİNDEKİLER

BİLDİRİM.....	i
İTHAF	ii
ÖNSÖZ	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	3
1.3. Problem Cümlesi	4
1.4. Alt Problemler	4
1.5. Varsayımlar.....	5
1.6. Sınırlılıklar	5
1.7. Tanımlar	5
BÖLÜM 2.....	6
İLGİLİ LİTERATÜR	6
2.1. Okul Öncesi Eğitim Nedir?.....	6
2.1.1. Okul Öncesi Eğitimin Amaçları	6
2.2. Bilişsel Gelişim	7
Bilişsel Gelişim Kuram ve Kavramları	7
2.2.1. Piaget'in Bilişsel Gelişim Kuramı.....	8
2.3. MOTOR GELİŞİM	9
2.3.1. Nedir?.....	9

2.3.2. Motor Gelişimde Temel Kavramlar	10
2.3.3. Motor Gelişimi İnceleme Modelleri	11
2.3.4. Motor Gelişim Dönemleri	12
<i>Refleks hareketler dönemi</i>	12
<i>İlkel hareketler Dönemi</i>	12
<i>Temel Hareketler Dönemi</i>	12
2.3.5. 0-3 Yaş Arası Motor Gelişim	12
<i>Doğum Öncesi</i>	12
<i>Yeni Doğmuş Bebek</i>	13
<i>Psikomotor gelişim</i>	13
2.3.6. 3-6 Yaş Motor Gelişim	14
2.3.7. Motor Gelişim Kuramları	14
Arnold Gesell'in Olgunlaşma Kuramı	14
Robert Havighurst'ün Gelişim Kuramı	15
2.4. HAREKET EĞİTİMİ	15
2.4.1. Temel Kavramlar	15
2.4.2. Çocukta Hareket Gelişimi Süreci	16
2.4.3. Hareket Eğitiminde Kullanılan Yöntemler	16
2.4.4. Hareket Eğitiminin Motor Gelişime Etkisi	17
2.5. İlgili Araştırmalar	17
2.5.1. Motor Gelişim ile İlgili Türkiye'de Yapılan Araştırmalar	17
2.5.2. Motor Gelişim ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	18
BÖLÜM III	19
YÖNTEM	19
3.1. Araştırmanın Yöntemi	19
3.2. Araştırmanın evreni ve örnekleme	19

3.3. Veri toplama araçları ve veri toplama süreçleri	19
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu	20
3.3.2. CHAMPS Motor Beceriler Protokolü	20
3.4. Verilerin Analizi.....	21
BÖLÜM IV	22
BULGULAR	22
4.1. CHAMPS Motor Beceriler Protokolü'ne Göre Katılımcıların Demografik Verileri ile İlgili Bulgular	22
4.2. Motor Gelişim Düzeylerine İlişkin Bulgular	27
BÖLÜM V	45
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	45
5.1. SONUÇ, TARTIŞMA.....	45
5.1.1. Özel anaokulu ve anasınıfına devam eden 4-5 yaş çocuğun motor becerileri ne düzeydedir?	45
5.1.2. Resmi anaokulu ve anasınıfına devam eden 4-5 çocuğun motor becerileri ne düzeydedir?	46
5.1.3. Özel ve resmi anaokulu ve anasınıfına devam eden 4-5 yaş çocuklarının motor becerileri açısından anlamlı bir fark var mıdır?	46
5.1.4. Çocukların yaş, cinsiyet, anne ve babanın eğitim durumu, anne ve babanın çalışma durumu, spor eğitimi alma durumu, sınıf içi hareket etkinliklerinin süresi ve aile ekonomik durumu açısından özel ve resmi anaokulu/anasınıfına devam eden 4-5 yaş çocuklarının motor becerileri açısından anlamlı bir fark var mıdır?	48
5.2. Araştırmaya Yönelik Öneriler	50
5.2.1 Araştırmacılara Öneriler	53
KAYNAKLAR	54
EKLER	60

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 1. Normallik Testi.....	22
Tablo 2. Araştırmaya Katılan Okul Öncesi Dönem 4-5 Yaş Çocukların Cinsiyet Dağılımına Ait İstatistikler	23
Tablo 3. Araştırmaya Katılan Okul Öncesi Dönem 4-5 Yaş Çocukların Yaş Dağılımına Ait İstatistikler	23
Tablo 4. Araştırmaya Katılan Okul Öncesi Dönem 4-5 Yaş Çocukların Kardeş Sayısına İlişkin İstatistikler	23
Tablo 5. Araştırmaya Katılan Okul Öncesi Dönem 4-5 Yaş Çocukların Spor Eğitimi Alma Durumuna İlişkin İstatistikler	24
Tablo 6. Araştırmaya Katılan Okul Öncesi Dönem 4-5 Yaş Çocukların Anne Eğitim Durumuna Ait İstatistikler.....	24
Tablo 7. Araştırmaya Katılan Okul Öncesi Dönem 4-5 Yaş Çocukların Baba Eğitim Durumuna Ait Veriler	25
Tablo 8. Araştırmaya Katılan Okul Öncesi Dönem 4-5 Yaş Çocukların Anne Çalışma Durumuna Ait Veriler	25
Tablo 9. Araştırmaya Katılan Okul Öncesi Dönem 4-5 Yaş Çocukların Baba Çalışma Durumuna Ait Veriler	26
Tablo 10. Araştırmaya Katılan Okul Öncesi Dönem 4-5 Yaş Çocukların Sınıftaki Hareket Süresine Ait Veriler	26
Tablo 12. Cinsiyet Değişkeni Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler	27
Tablo 13. Cinsiyet Değişkeni Açısından Ölçek Toplam Puanına Ait İstatistikler	27
Tablo 14. Yaş Değişkeni Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler	28
Tablo 15. Yaş Değişkeni Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler.....	28
Tablo 16. Yaş Değişkeni Açısından Ölçek Toplam Puanlarına Ait İstatistikler	29
Tablo 17. Kardeş Sayısı Değişkenine Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler	29

Tablo 18. Kardeş Sayısı Değişkenine Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler	29
Tablo 19. Kardeş Sayısı Değişkenine Açısından Ölçek Toplam Puanlarına Ait İstatistikler	30
Tablo 20. Spor Eğitimi Alma Durumu Değişkeni Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait Betimsel İstatistikler	30
Tablo 21. Spor Eğitimi Alma Durumu Değişkeni Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler	30
Tablo 22. Spor Eğitimi Alma Durumu Değişkenine Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler	31
Tablo 23. Spor Eğitimi Alma Durumu Değişkeni Açısından Ölçek Toplam Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler	31
Tablo 24. Spor Eğitimi Alma Durumu Değişkenine Açısından Ölçek Toplam Puanlarına Ait İstatistikler	32
Tablo 25. Anne Eğitim Durumu Değişkenini Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler	32
Tablo 26. Anne Eğitim Durumu Değişkenini Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler	32
Tablo 27. Anne Eğitim Durumu Değişkenini Açısından Ölçek Toplam Puanına Ait İstatistikler	33
Tablo 28. Baba Eğitim Durumu Değişkenini Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler	33
Tablo 29. Baba Eğitim Durumu Değişkenini Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler	33
Tablo 30. Baba Eğitim Durumu Değişkenini Açısından Ölçek Toplam Puanına Ait İstatistikler	34
Tablo 31. Anne Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler	34

Tablo 32. Anne Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler	35
Tablo 34. Baba Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler	35
Tablo 35. Baba Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler	36
Tablo 36. Baba Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Ölçek Toplam Puanına Ait İstatistikler	36
Tablo 37. Sınıftaki Hareket Süresi Değişkeni Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler	37
Tablo 38. Sınıftaki Hareket Süresi Değişkeni Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler	37
Tablo 39. Sınıftaki Hareket Süresi Değişkeni Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler	37
Tablo 40. Sınıftaki Hareket Süresi Değişkeni Açısından Ölçek Toplam Puanına Ait İstatistikler	38
Tablo 41. Sınıftaki Hareket Süresi Değişkeni Açısından Ölçek Toplam Puanına Ait İstatistikler	39
Tablo 42. Ailenin Ekonomik Durumu Değişkeni Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler	39
Tablo 43. Ailenin Ekonomik Durumu Değişkeni Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler	40
Tablo 44. Ailenin Ekonomik Durumu Değişkeni Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler	41
Tablo 45. Ailenin Ekonomik Durumu Değişkeni Açısından Ölçek Toplam Puanına Ait İstatistikler	41
Tablo 46. Okul Türü Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait Betimsel İstatistikler	41
Tablo 47. Okul Türü Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler	42
Tablo 48. Okul Türü Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler	42

Tablo 49. Okul Türü Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler.....	43
Tablo 50. Okul Türüne Açısından Ölçek Toplam Puanına Ait Betimsel İstatistikler	43
Tablo 51. Okul Türü Açısından Ölçek Toplam Puanlarına Ait İstatistikler	44

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1.Problem durumu

Okul öncesi dönem, çocukların motor becerilerinin hızla geliştiği kritik bir evredir. Bu dönemde çocuklar, kaba ve ince motor becerilerini geliştirirler. Kaba motor beceriler, büyük kas gruplarını kullanarak gerçekleştirilen hareketleri içerir. Örneğin, koşma, zıplama, tırmanma gibi aktiviteler bu dönemde çocukların fiziksel gücünü ve koordinasyonunu artırır. Bu tür aktiviteler, çocukların denge ve kas kontrolünü geliştirmelerine yardımcı olur.

İnce motor beceriler ise küçük kas gruplarının kullanımını gerektiren hassas hareketlerdir. Örneğin, kalem tutma, kesme, yapboz parçalarını birleştirme benzeri etkinlikler, çocuğun el-göz koordinasyonu ve parmak becerilerini geliştirmeye yardımcı olur. Bu beceriler, okul yaşamında yazma, çizme ve diğer akademik faaliyetlerde önemli bir rol oynar. Okul öncesi dönemde ince motor becerilerin desteklenmesi, çocukların yaratıcı ve sanatsal faaliyetlere katılımını teşvik eder, özgüvenlerini artırır ve bağımsızlık duygularını geliştirir. Bu nedenle, okul öncesi eğitim programlarında hem kaba hem de ince motor becerileri geliştiren aktivitelerin yer alması büyük önem taşır. (Goodway, Branta, 2003)

Motor gelişim hem kalıtımın hem de çevrenin önemli katkılarıyla şekillenir. Kalıtım, çocukların motor becerilerini etkileyen genetik faktörleri kapsar. Genetik yapı, kas gelişimi, kemik yapısı ve sinir sistemi gibi temel fizyolojik özellikleri belirler. Örneğin, bazı çocuklar genetik olarak daha güçlü kaslara sahip olabilir ve motor becerilerde daha hızlı ilerleme kaydedebilirler. Kalıtım, aynı zamanda çocukların koordinasyon, denge ve refleks gibi motor becerilerini de etkileyebilir. Bu nedenle, genetik miras, motor gelişimin temelini oluşturan biyolojik altyapıyı sağlar.

Bununla birlikte, çevresel faktörler de motor gelişim üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. Çocuğun içinde bulunduğu ortam, motor becerilerin gelişimini destekleyen fırsatlar ve deneyimlerle dolu olmalıdır. Oyun alanları, spor aktiviteleri ve fiziksel oyunlar, çocukların motor becerilerini pratik yaparak geliştirmelerine olanak tanır. Ayrıca, ailelerin teşviki, çocukların motor becerilere yönelik motivasyonunu artırabilir. Ebeveynler ve öğretmenler,

çocukları çeşitli fiziksel aktivitelerle meşgul ederek motor gelişimlerini destekleyebilirler. Sosyoekonomik durum, kültürel normlar ve eğitim imkanları çocuğun motor becerilerini geliştirme fırsatlarını doğrudan etkiler. Hem kalıtım hem de çevre, birlikte etkileşim içinde olarak çocuğun motor gelişimini şekillendirir ve optimize eder.

Bu dönemde teknolojinin kullanılması, çocukların eğitim ve gelişim süreçlerine farklı bir boyut kazandırmaktadır. Eğitimde teknoloji kullanımı, çocukların öğrenme deneyimlerini zenginleştirir ve çeşitli becerilerin geliştirilmesine yardımcı olur. Örneğin, eğitici oyunlar ve uygulamalar, çocukların bilişsel yönlerini geliştirir ve sorun çözme yeteneklerini destekler. İnteraktif ekranlar ve dijital hikâye kitapları, çocukların dikkat sürelerini artırabilir ve öğrenme motivasyonlarını yükseltebilir. Bunun yanı sıra, teknoloji sayesinde çocuklar erken yaşta temel bilgisayar becerilerini kazanabilir, bu da onları gelecekteki eğitim ve iş hayatına daha iyi hazırlar.

Ancak, teknoloji kullanımının okul öncesi dönemde dengeli ve kontrol altında olması önemlidir. Aşırı teknoloji kullanımı, çocukların fiziksel aktivitelerini kısıtlayabilir ve sosyal etkileşimlerini azaltabilir. Bu dönemde çocukların hareket etmeye, dışarıda oynamaya ve akranlarıyla yüz yüze iletişim kurmaya ihtiyaçları vardır. Ayrıca, ekran süresinin fazla olması, çocukların göz sağlığını olumsuz etkileyebilir ve uyku düzenlerini bozabilir. Ebeveynler ve eğitimciler, teknoloji kullanımını denetleyerek, çocukların hem teknolojik hem de gerçek dünyada dengeli bir gelişim göstermelerini sağlamalıdır. Teknolojinin sunduğu fırsatlar, çocukların doğal oyun ve keşif süreçleriyle harmanlanarak en verimli şekilde kullanılmalıdır.

Artış gösteren teknoloji kullanımı ve şehirleşme nedeniyle çocukların oyun oynayacak alanlarının azaldığı gözlenmektedir. Her çocuğun ayrıca spor eğitimi alamadığı düşünüldüğünde çocukların hareket alanlarının kısıtlanmasıyla birlikte motor beceri gelişimlerinin okulda, sınıfta, evde, parkta desteklenmesi gerekmektedir. Çocuğa dış mekânda oyun oynama fırsatı verilmelidir. Motor gelişimi desteklemek için ortamın nitelikli olması gerekmektedir. Çocuğun motor beceri düzeyi geliştikçe kendine olan güveni artacaktır.

Teknoloji ile birçok öğrenmeyi kolaylaştırabilmek mümkündür. Sınıflardaki akıllı tahta ya da bilgisayarlar eğitim akışında kolaylık sağlamaktadır. Öğretmenlerin teknolojiyi dikkatli ve doğru şekilde kullanması çocuğun gelişimine katkı sağlayabilir.

Konca ve Tantekin Erden'in 2021 yılında yaptığı araştırma sonuçları incelendiğinde sınıflarda televizyon, tablet, DVD, bilgisayar, akıllı tahta gibi teknolojik materyaller olduğu, öğretmenlerin teknolojiye olumlu baktıkları gözlemlenmiştir. Fakat öğretmenlerin teknolojik aletleri yalnızca çocukların çizgi film izlemeleri, müzik dinlemeleri için kullandıkları belirlenmiştir.

Kelpšiene ve Aydoğan (2021) araştırmalarında artırılmış gerçeklik uygulamalarının eğitimde nasıl kullanıldığını, öğrenme sürecine olan etkilerini araştırmış ve çeşitli becerileri geliştirmede etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Bireyin gelişimi sosyal çevreden etkilenir. Şentürk, Yılmaz ve Gönener'in 2015 yılında yaptıkları çalışmada zihinsel ya da fiziksel geriliği olmayan yani normal gelişim gösteren çocukların sosyal çevre sebebiyle motor gelişim düzeylerinin düşük olduğu saptamışlardır.

1.2.Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın temel amacı, okul öncesi dönem resmi ve özel okulda eğitim gören çocukların motor gelişimleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemektir.

Motor beceriler, çocukların günlük yaşam aktivitelerinde bağımsız olmalarını sağlar ve kendilerine olan güvenlerini artırır. Bu nedenle, çocukların motor gelişimini desteklemek, onların genel gelişimine katkı sağlayan bir unsur olarak karşımıza çıkar. Araştırma, motor gelişimin önemini vurgulayarak bu alandaki eksiklerin tespit edilmesine yardımcı olacaktır.

Tüm gelişim alanları çok hızlı ilerleme göstermektedir. Bu dönemde çocuğun her gelişim alanı doğru desteklenmeli, değerlendirilmeli ve takibi yapılmalıdır. Tüm gelişim alanları birbiri ile etkileşim içindedir, bu nedenle bir denge içinde gelişmesi sağlanmalıdır. Motor gelişim, çocukların fiziksel ve zihinsel sağlığı açısından kritik bir öneme sahiptir. Bu dönemde kazanılan motor beceriler yaşam boyu süren hareket alışkanlıklarının temelini oluşturmaktadır. (Meriç, 2021) Araştırma, çocukların kaba ve ince motor becerilerinin değerlendirilerek, bu becerilerin okul türüne göre farklılık gösterip göstermediğini analiz etmeyi amaçlamaktadır.

Motor gelişim alanının desteklenmesi için evde, okulda uygun ortam hazırlanabilir fakat bu ortamın nitelikli hareket alanı olması gerekmektedir. Okullarda motor becerilerinin desteklenmesine yönelik çalışmalar yapılmakta ve eğitim programında da yer almaktadır. Tüm çocukların eşit eğitim fırsatlarına sahip olması gerekmektedir. Okul öncesi dönemde

sunulan eğitim ortamları, çocukların motor becerilerinin gelişiminde kritik bir rol oynamaktadır. Okullar arasındaki farklılıklar, bu ortamların sunduğu imkanlar ve kaynaklar açısından belirgin olabilir. Özel ve resmi okulları arasındaki eğitim kalitesi ve fırsat eşitliği konusundaki farkları, eğitim politikalarının şekillenmesinde önemli bir rol oynar. Araştırma, farklı okul türlerinin sunduğu eğitim ortamlarının motor gelişim üzerindeki etkilerini inceleyerek, bu alandaki farklılıkların belirlenmesine ve iyileştirilmesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Bu çalışmanın sonuçları, eğitimde fırsat eşitliği ilkesinin motor gelişim açısından ne derece sağlandığını ortaya koyarak, bu alandaki eksikliklerin giderilmesine yönelik önerilere katkı sağlayacaktır.

Motor gelişimde sağlanan ilerlemeler, çocukların ilerleyen yaşlarda fiziksel aktivitelere katılımını artırabilir ve sağlıklı yaşam alışkanlıklarının oluşmasına katkı sağlayabilir. Araştırma çocukların gelecekteki sağlık ve fiziksel aktiviteler açısından daha sağlıklı bireyler olmalarına yönelik öneriler sunabilir. (Taşkın, 2022)

Araştırma okul öncesi eğitim alanında literatüre katkı sağlayacaktır. Resmi ve özel okullar arasındaki motor gelişim farklarının belirlenmesi, bu alanda yapılacak diğer araştırmalar için bir referans noktası oluşturabilir araştırma bulguları, motor gelişim üzerine yapılan çalışmalara yeni perspektifler kazandırarak daha geniş çaplı ve kapsamlı araştırmaların yapılmasına zemin hazırlayacaktır.

1.3. Problem Cümlesi

Araştırmanın problemi “Okul öncesi dönem resmi ve özel kurumlara devam eden 4-5 yaş grubu çocukların motor becerileri ne düzeydedir?” şeklinde belirlenmiştir.

1.4.Alt Problemler

1. Özel anaokulu ve anasınıfına devam eden 4-5 yaş çocuğun motor becerileri ne düzeydedir?
2. Resmi anaokulu ve anasınıfına devam eden 4-5 çocuğun motor becerileri ne düzeydedir?
3. Özel ve resmi anaokulu ve anasınıfına devam eden 4-5 yaş çocuklarının motor becerileri açısından anlamlı bir fark var mıdır?

4. Çocukların yaş, cinsiyet, anne ve babanın eğitim durumu, anne ve babanın çalışma durumu, spor eğitimi alma durumu, sınıf içi hareket etkinliklerinin süresi ve aile ekonomik durumu açısından özel ve resmi anaokulu/anasınıfına devam eden 4-5 yaş çocuklarının motor becerileri açısından anlamlı bir fark var mıdır?

1.5.Varsayımlar

1. Tüm katılımcıların araştırmaya dürüst bir şekilde katıldıkları varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

Araştırmanın sınırlılıkları aşağıda belirtilmiştir.

1. Araştırma okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden normal gelişim gösteren çocuklar ile sınırlıdır.
2. Araştırma verileri Sakarya ili, Hendek ilçesinden bulunan Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel anaokulu, anasınıflarına devam 4-5 yaş (48-60 aylık) çocuklar ile sınırlıdır.
3. Araştırma bulguları, kullanılan ölçme araçlarının ölçtüğü verilerle sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Hareket: Vücudun herhangi bir bölümünü oynatma, kıpırdatma ya da kımıldanmadır. (TDK, 2022)

Motor gelişim yaşam boyunca bireyin hayatı boyunca, motor davranışlarında meydana gelen ve bireyin biyolojik yapısı ve çevre koşullarının birbiriyle etkileşimi sayesinde oluşan sürekli değişimdir. (MEB,2015)

BÖLÜM 2

İLGİLİ LİTERATÜR

2.1. Okul Öncesi Eğitim Nedir?

Davranışı değiştirme sürecini eğitim olarak tanımlayabiliriz. Gelişim alanlarının tümü etkileşim içindedir ve davranışı ortaya çıkartır. Bilinçli ve bilinçsiz verilen tüm tepkileri davranış olarak nitelendirebiliriz. (Ültay, 2020)

En genel tanımı ile çocuğun doğumundan zorunlu eğitime yani ilkokula başlamasına kadar olan sürece okul öncesi dönem, bu dönemdeki eğitsel faaliyetlere ise okul öncesi eğitim adı verilir. (Oktay, 2013)

Çocuğun gelişimi bu dönemde kritik öneme sahiptir. Çocuğun sağlıklı ve doğru bir biçimde destelenmesinin ileride olumlu sonuçlar doğurduğunu göstermektedir (Ekinci Vural, Kocabaş, 2016).

Çocuğun erken yaşlarda aldığı eğitim, ilgi ve sevgi doğrultusunda iyi yönlendirmeler yapılması çocuğun gelişimini olumlu yönde etkiler. Çocuğun ileriki yaşlarda daha başarılı, kendine güvenen ve sağlıklı bir birey olmasını sağlar. Bu kritik dönemde çocuğun yönlendirme ve desteklenmesi ileride yaşam kalitesini ve başarısını etkiler. Eğitim bireyin bütün gelişim alanlarını hedef alır ve zengin bir ortam yaratmaya çalışır. Çocukta kendine güven duygusu, saygı, kendini yönetebilme gibi kazanımları elde eder. Manevi ve kültürel değerleri kazanır.

2.1.1. Okul Öncesi Eğitimin Amaçları

Eğitim sisteminde yapılan yenilikler ve iyileştirme çalışmaları eğitimin niteliği ve verimliliğini arttırmayı hedeflemektedir. Türkiye’de okul öncesi eğitim programının ilk planı 1989’da ilk resmi program ise 1994 yılında hazırlanmıştır. Sonrasında daha iyi sonuçlar alabilmek için güncellemeler yapılmıştır. (Eroğlu, Şimşek, 2021)

Eğitim çocuğun çok yönlü gelişimini hedef alır ve zengin bir ortam yaratmaya çalışır. Çocukta kendine güven duygusu, saygı, kendini yönetebilme gibi kazanımları elde eder. Manevi ve kültürel değerleri kazanır. (Gürkan, 2019)

Okul öncesi eğitimin amaçları, milli eğitimin amaç ve ilkelerine uygun olarak,
Çocukların gelişim alanlarını desteklemek, iyi alışkanlıklar kazanmalarını temin etmek
Hayata toplumsal anlamda uyum sağlamalarını sağlamak
Çocuğu ilkokula hazırlamak
Çocuklar için ortak bir öğrenim ortamı sunmak
Türkçeyi doğru ve iyi konuşmalarını sağlamaktır. (Millî Eğitim Bakanlığı, 2024)

Okul öncesi eğitimin amaçları Milli Eğitim'in belirlediği hedef ve ilkeler doğrultusunda çocuğun gelişim alanlarını destekleyerek onları geleceğe hazırlamaktır. Gelişim alanlarını desteklemek bu dönemde en önemli önceliklerdendir. Çocuğun sağlıklı ve disiplinli bir birey olmasını sağlamak, iyi alışkanlıklar kazandırmak amacıyla kurum eğitim programları hazırlamaktadır. Bu programlarda çocuğun yaratıcı düşünme becerileri ve problem çözme yeteneklerini geliştirmeye uygun etkinlikler yer almakta ve bu sayede çocuk ileride karşılaşılabileceği zorluklara karşı daha donanımlı olmaktadır. Çocuğun toplumsal hayata uyum sağlaması, sosyal becerilerinin gelişmesi, paylaşma, iş birliği yapma ve empati gibi değerleri öğrenmesini amaçlamaktadır. Akademik hayatın temeli çocuğu ilkokula hazırlayarak atılır. Tüm çocuklara eş öğrenim ortamı sunmasıyla fırsat eşitliği sağlar. Dil gelişimleri desteklenir. (Yoleri, Tanış, 2014) Bu yaklaşımla birlikte çocuk hem bireysel hem toplumsal açıdan güçlü bir temele sahip eğitim alır ve gelecekte başarılı bireyler olmaları sağlanır.

2.2. Bilişsel Gelişim

Bilişsel gelişim, başlangıcı doğum kabul edilir. Çevreyi tanımayı ve çevreyle etkileşim içinde olmayı sağlar. Bilgiyi elde etmek, kullanmak, saklamak ve yorumlayarak yeniden düzenlenmesini sağlamak tüm zihinsel süreçleri içine alır. (Elibol, 2020, s. 150)

Bilişsel gelişimi anlamak, öğrenmek, kavrayabilmek için bilişsel gelişim ile ilgili düşünce ve kuramları bilmekte fayda vardır. Bilişsel gelişim ile ilgili düşünceler ve kuramlar incelendiğinde Piaget, Vygotsky'nin çocuğun çevresi ile etkileşimi ile dünyayı nasıl ve neden görüp algıladığı belirlemeye çalıştıkları görülmüştür. (Arslan, 2021, s. 2)

Bilişsel Gelişim Kuram ve Kavramları

1- Piaget Bilişsel Gelişim Kuramı

- 2- Vygotsky Bilişsel Gelişim Kuramı
- 3- Bilgiyi İşleme Kuramı

2.2.1. Piaget'in Bilişsel Gelişim Kuramı

Piaget bu kuramın en ünlü temsilcisi olarak bilinmektedir. Bilişsel gelişimin, beynin ve sinir sisteminin olgunlaşması ile birlikte bireyin çevreye uyum sağlaması ile gerçekleştiğini söylemektedir.

Piaget'in bilişsel gelişimi oluşturan beş kavram üzerinde durduğu bilinmektedir. Bu kavramları; şema, uyum sağlama, özümleme, uyma, dengeleme şeklinde sıralamak mümkündür.

Şema: Bir düşünme örüntüsüdür. Bu örüntü evrendeki obje, pozisyon ya da sorunu temsil eder.

Bebek önce nesneyi görür, sonra tutmayı öğrenir. Yani bir şema oluşturur.

Piaget bireyin birbiri ile bağlantılı iki süreç ile uyum sağladıklarını düşünmektedir. Bunlar uyum sağlama ve özümlemedir.

Uyum Sağlama: Bireyin kendi düşünce yapısını yeni bir bilgiyi alabilmek için duruma uygun hale getirme sürecine denir.

Özümleme: Bireyin bilgiyi önceden mevcut olan bilgiye eklerken şemalarını kullanma veya şemalarının içerisine yerleştirmesi anlamına gelir.

Uyma: Şemanın işe yaramadığı durumlarda yeni bir şema oluşturarak alınan güncel ve yeni bilgilere uyum sağlaması durumudur.

Örneğin, birey bir kuş gördüğünde bilgiyi şemasına yerleştirmeye çalışır. Ama bazı kuşların evcil, bazılarının tehlikeli ya da saldırgan olabileceğini daha sonra öğrenir. Böylelikle birey her yeni bilgi edindiğinde dünyayı farklı şekilde algılar. (Yazgan İnanç, Bilgin, Kılıç Atıcı, 2020, s. 52)

2.2.2. Vygotsky'nin Bilişsel Gelişim Kuramı

Son yıllarda bu kuram yoğun ilgi görmektedir. Bunun sebebi zihinsel sürecin toplumsal kökenlerini incelemiş olması olabilir. Zihinsel gelişim Vygotsky'e göre ilk olarak

olgunlaşmadan değil, kültürel ve sosyal faktörlerden etkilenmesidir. Vygotsky bilinci temel ve tali olarak sınıflandırmıştır. Birincil (temel) olarak toplumsal boyutlar, ikincil olarak ise bireysel boyutlar olarak incelemiştir. Vygotsky, bilinç gelişiminin önce çocuğun kendi içinde başladığını değil, bilinç gelişiminin bilinçler arası bir düzlemde ve insanlar arasında oluştuğunu savunur. Toplumsal süreç içselleştiğinde ve üstün hale geldiğinde zihinsel gelişim ortaya çıkmaktadır. Çocuğa verilen eğitim, öğretim ya da yönergeler çocuğun gizil gelişim düzeyinde bağlı durumdadır. Zihinsel işlevin gerçek düzeyi, çocuğun bilinç yapısı içindeki süreçle ilişkilidir. Gizil işlevin zihinler arasındaki süreçten ortaya çıktığını ve amacının öğretimi karşılıklı yapmak yoluyla bu işlevi geliştirmek ve değiştirmektir. (Yazgan İnanç ve diğerleri, 2020, s. 140)

2.2.3. Bilgiyi İşleme Kuramı

Gözlenebilen davranışlara karşın bazı bilişsel kuramcılar, gözlenebilen davranışların yanında bireyin bilişinde olan bitenlerle ilgilenmişlerdir. Bu kurama göre birey bilgiyi algılayıp işleyerek saklar ve çıktılara dönüştürür. (Arslan, 2015, s. 30)

Bilgiyi işleme kuramına göre çevre bir girdi kaynağıdır ve duyu organlarıyla algılanan tatma, hissetme, görme, işitme, koklama gibi duyuusal sistemler insanlar arasındaki fiziksel ilişkiyi sağlar. Bilgi duyuusal kayda girdiğinde uyarıcı depolanır. Eğer bilgi bireyin dikkatini çekiyorsa kısa süreli belleğe ulaşır. Burada bilgi kaybolabilir ya da uzun süreli belleğe aktarılır. Bilgi burada depolanır. Yürütücü kontrol tarafından tüm süreçler düzenlenir, denetlenir ve yönetilir. (Subaşı, 2020 s. 243)

2.3. MOTOR GELİŞİM

2.3.1. Nedir?

Motor gelişim anne karnında başlar ve hayat boyu devam eder. Çocuğun boyunun uzaması, kilo ve kas kütlelerinin artışıyla birlikte motor beceri edinimi ve kullanımı da artar. (Bayraktar, Süleymanoğulları, 2020, s. 146)

Okul öncesi dönemde çocuğun gelişiminin sağlıklı olması için bilinmesinin gerekli olduğu bir konudur. Motor gelişim anne karnında başlar, erken çocukluk döneminde etkisini artırır ve yaşamın sonraki süreçlerinde etkisini giderek azaltır. Doğum öncesinde bile bebek ve

anneninin ilk iletişimini bebeğinin hareket etmesiyle başlar. Çocuğun büyüme ve gelişme süreci motor gelişimin en önemli özelliğidir. Motor beceriler bireyin tüm hareketlerini kapsar. Bireyin önce büyük kas yani kaba motor becerileri ve sonra küçük kas yani ince motor becerileri gelişir. Bu dönemdeki fiziksel hareketler motor gelişimi doğrudan etkiler. Sağlıklı bir motor becerinin en önemli öğeleri denge, koordinasyon, tepki yeteneğidir. Ayrıca hareket etmek de sağlıklı olmayı sağlar. (Ayan, Orhan, 2018)

Kasların gelişmesi ile bebek emekleme, dönme, sürünme gibi motor hareketleri yapmaya başlar. ocuk etrafı merakla keşfeder. Bu gelişim daha zgr ve bağımsız duruma gelmesini sağlar. Bu durumda ocuk kendini olan güvenini geliştirir. Etrafta gördüğü nesneleri ağzına götürür ve onları tanımaya, anlamaya çalışır. (Kılıç, 2016, s. 139)

Davranışı gelişimin göstergesi olarak tanımlayabiliriz. Bireyin hangi yolla ve yönde gelişim gösterdiği davranışlarına bakarak anlayabiliriz. Birey farklı gelişim alanlarında ve çeşitli hızda yetişiyor gibi görünse de davranış ve hareketler arasında bağlantı vardır. Motor gelişim hareket ve fiziksel becerilerle ilgili birçok konunun anlaşılmasını sağlar. Motor gelişim ocuk, genç yaşlı tüm insanları içine alır ve günlük hayatta gereken bütün hareket becerini kapsar. (oknaz, 2020, s. 2)

Motor beceri çocuğun başarısına yansıyan mühim bir yetişme alanıdır. Zihinsel ve duyuşsal yeterliliklerin edindirilmesindeki amaç hareketi doğru, düzgün ve hızlı şekilde yapabilmektir. Bu sebeple motor beceri ğretimi, tüm öğrenme yaşantılarının mühim bir parçasıdır. (Aydın, 2016, s. 282)

Motor hareketlerde beden birtakım kısımları birlikte ve koordinasyon halinde çalışır. Eşgdmn gelişimi, beden olgunluğu, yapılan tekrarlar ile doğru orantılıdır. Her hareket belli kuvvete gereksinim duymakta ve gücün artması kemik, kas büyümesi ve fiziksel gelişime bağlıdır. Bu nedenle motor gelişim ile fiziksel gelişim birbiri ile yakından ilişkilidir. (şahin, 2015, s. 118)

2.3.2. Motor Gelişimde Temel Kavramlar

Form (hareketin şekli): birden fazla hareketin belli sıra içerisinden düzenlenmesiyle ortaya çıkar. (şahin, 2015, s. 118)

Performans: hareketin sonucunu belirtir. Süre ya da mesafe olarak ölçülebilir. Kuvvet, esneklik, hız, koordinasyon, kuvvet ve dayanıklılık performansı etkileyen bazı etmenlerdir. (Şahin, 2015, s. 118)

Hareket: vücudun bir parçasında oluşan pozisyon değişimidir. (Şahin, 2015, s. 119)

Hareket gelişimi: süreçte oluşan her yeni durum hareket gelişimiyle ilgilidir. Hareket gelişimi farklı bir gelişme süreci değildir. (Şahin, 2015, s. 119)

Motor öğrenme: hareket öğrenimine bağlı olarak performansta meydana gelen değişim ve ilerlemedir. (Şahin, 2015, s. 120)

2.3.3.Motor Gelişimi İnceleme Modelleri

Bireyin gelişimi genellikle bölmeli bakış açısı ile incelenir. Gelişimin incelenmesinde, boyutlar, yaşa ilişkin davranışlar, biyolojik, çevresel ya da harekete ilişkin faktörleri ayrı olarak ele almaktadır. Bireyin gelişiminin bütünsel açıdan ele alınması, çevre ile ilgili kalıtsal faktörlerin etkileşiminin önemli olduğu görüşünde olan çalışmacılar, fiziksel gelişimi incelerken fiziksel gelişimin birbiriyle ilişkili (interrelated) doğasından yararlanarak bu gelişim alanını, zihinsel ve duyuşsal davranışların biyolojik ve çevre ile ilgili öğelerinin motor gelişime etkisini değişik yaş evreleri boyunca ele almışlardır. (Çoknaz, 2020, s. 8)

Tüm yaş gruplarında hareket öğreniminin çevre ile ilgili yönü ve biyolojik yönü birbiriyle etkileşim içindedir.

Birbiriyle ilişkili bakış açısını geliştiren araştırmacılar daha sonra devinimin bedensel ve mekaniksel niteliklerinin biyolojik ve çevresel faktörlerle bağlantılarının da motor gelişimin incelenmesinde ele alınmasını vurgulamışlardır. Newell tarafından ortaya konan “Sınırlayıcılar” modeline göre, ömür boyu hareket davranışlarında oluşan gelen değişim, insan, çevre ve yapılan davranışın özelliklerinin bağlantıları göz önüne alınarak incelenmektedir. Ona göre bu üç şeyden birinin değişmesi hareketi de değiştirmektedir. Bu üç madde arasında döngüsellik vardır. Bireysel sınırlayıcılar, fonksiyonel sınırlayıcılar ve çevresel sınırlayıcılar bu modelde döngü halindedirler. Bir yandan harekete izin verirken bir yandan hareket sınırlanır. Bu sınırlayıcılar kilo, boy, motivasyon, yer çekimi, ısı ışık gibi faktörleri kapsar. (Çoknaz, 2020, s. 9)

2.3.4. Motor Gelişim Dönemleri

Motor gelişim dönemleri incelendiğinde Refleks Hareket Dönemi, İlkel Hareket Dönemi, Temel Hareket Dönemi, Spor Hareketler Dönemi şeklinde dört evreye ayırabiliriz.

Refleks hareketler dönemi

Refleksler doğum ile ortaya çıkar ve yok olurlar. İstemli hareketler başladığında bazı refleksler yine devam eder. Öksürme, nefes alma, hapşırma, esneme gibi hareketler ömür boyu devam eder. Refleksler dönemi ve diğer dönemlerin dolaylı bağlantısı olduğunu söyleyebiliriz. (D. Özer, M. Özer, 2019, s. 93)

İlkel hareketler Dönemi

0-2 yaş dönemini kapsar. İstemli hareketlerin başladığı dönem olarak bilinir. Bu dönemde çocuk emekleme, sürünme, dönme, uzanma, tutma, bırakma gibi hareketlerde gelişim gösterir. (Tepeli 2008b'den aktaran Baysal, 2017)

Bu hareketler beden bölümleri arasında koordinasyon ve dengeyi gerektirir. Bireysel farklılıklar olmasına rağmen bu dönemde çocuk belirli bir sıra halinde gelişimleri kazanır. (Çardak, 2015, s. 61)

Temel Hareketler Dönemi

2-7 yaş dönemini kapsar. Daha önceki dönemde gelişen ve gelişmekte olan hareketlerin devamıdır. Bu dönemde çocuk vücudu hareket ettirmeye yönelik olan lokomotif becerileri, nesne kontrolü becerilerini ve denge becerilerini kazanır. (Tepeli 2008b'den aktaran Baysal, 2017)

Spor Hareketler Dönemi

Beceriye uygulama yeteneği, nesneyi kontrol edebilme becerilerinde uzmanlık kazanılan ve hareketlerin spora dönüştüğü dönemdir. (Tepeli 2008b'den aktaran Baysal, 2017)

2.3.5. 0-3 Yaş Arası Motor Gelişim

Doğum Öncesi

Döllenme ile zigot oluşur. Embriyon dönemi ikinci haftanın sonundan başlar ve sekizinci haftaya kadar devam eder. Organizma yavaş yavaş şeklini almaya başlar ve bu dönemde çok hızlı gelişim gösterir. Fetüs dönemi dokuzuncu haftadan başlayarak doğuma kadar devam eder. Özellikle üçüncü ve beşinci aylar arası fetüs çok hızlı büyüme gerçekleştirir. Bu

dönemde kulak, burun ve diğer organlar belirginleşir. Dördüncü ayda anne artık çocuğun hareketlerini hisseder. (Selçuk, 2007, s. 32)

Yeni Doğmuş Bebek

Anne karnındaki gelişimin ardından fiziksel gelişimin en süratli olduğu zaman bebeğin doğumundan sonraki iki yıldır. Yeni doğan bebekte baş gövde oranı yetişkinlere oranla farklılık göstermektedir. Yenidoğan bebeğin baş gövde oranı daha büyüktür. Bireyin sinir sistemi incelendiğinde, gelişim ilkelerine uygun bir şekilde gelişim gösterdiği görülmüştür. Dolaşım sistemi incelendiğinde kan basıncının doğuştan düşük olduğu ancak altıncı haftadan sonra artmaya başladığı görülmüştür. Bebek doğduğunda ilk yaptığı davranış solunumdur. Sindirim ve boşaltım sistemi incelendiğinde bebek anne sütünde bulunan besinleri sindirebilecek ve böbrekleri de zararlı maddeleri atacak güçtedir. İskelet sistemi ise kemikler kıkırdak halinde olup daha sertleşmediği için kırılabilir yapıdadır. Yanlış duruş ve tutma yapılması biçimlerini bozabilir. (Senemoğlu, 2005, s. 21)

Psikomotor gelişim

Çocuğun vücudunun en önemli özelliklerinden biri devamlı büyümesi ve gelişim göstermesidir. Gözle görülebilen ve görülemeyen bu süreç çocuğun gelişimini kapsar. Birey daha dünyaya gelmeden doğum öncesinde bedensel açıdan gelişmeye başlar ve doğumun ardından hızla devam eder. Bebek doğduğunda refleks olan bazı hareketler motor gelişim ile birlikte bilinçli kullanıma dönüşür. (Çardak, 2015, s. 59)

Kaba motor (büyük kas) beceri: Büyük kas gruplarının kullanılmasına yarayan beceridir.

İnce motor (küçük kas) beceri: Küçük kas gruplarının kullanılmasına yarayan beceridir.

Bireyin ilk yıllarında adım atma, yürüme becerilerine dair motor gelişim sürecini; ilk hareketler, oturma, emekleme, destekle yürüme, bağımsız yürüme olarak sıralayabiliriz. (Çardak, 2015, s. 59)

İlk hareketler: Bebek doğduğunda tamamen başkalarına bağımlı haldedir.

Oturma: Bebek üç, dört aylıkken destek yardımı ile oturabilir. Yedi, sekiz aylıkken tek başına oturabilir.

Emekleme: Bireysel farklılıklar olsa da bebekler yedi, sekiz aylıkken emeklemeye başlarlar. (Çardak, 2015, s. 60) Emekleme ile çocuk yalnız başına hareket edebilmeye başlar, kendine güveni gelişir.

Destekle yürüme: Bebek onuncu ayına başlaması itibari ile tutunarak hareket edebilir.

Bağımsız yürüme: On ikinci ayda bebek bir yardım almadan serbestçe yürüyebilir. (Çardak, 2015, s. 60)

2.3.6. 3-6 Yaş Motor Gelişim

Bu dönemde gelişme sürati önceki döneme oranla daha yavaştır. Bu dönemde büyük kas becerileri küçük kas becerilerine göre daha fazladır. Çocuk rahatlıkla koşup zıplayabilir ama denge tahtası üzerinde yürümek, koşmak gibi daha zor motor becerileri yapmakta zorlanabilir. Çocuk hareket ve becerilerinin çoğunu bu dönemde kazanır. (Bilgin, 2015, s. 65)

Çocuklar bu dönemde büyüklerin davranışlarını test ve taklit ederler. Bedensel becerilerin gelişmesi ile bu dönemde çocuk dikkat çekici davranışlarda bulunma, söylenenin tersini yapma, inatçılık gibi davranışlarda bulunur. İlk evrede kontrol ve koordinasyon arttığından çocuk hareketleri daha uyumlu ve kontrollü yapsa da abartma ve sınırlama mevcuttur. 5-6 yaşına gelen çocuklar olgunluk evresine ulaşır ve aktif, ahenkli ve kontrol sahibi olarak hareket şekillerini sergiler. (Değer, 2015, s. 53)

Çocuk bu dönemde kalem tutma, boyama, kesme gibi ince motor becerisi gereken etkinlikleri yapar. Kendi yemeğini çatal, kaşık kullanarak yiyebilir ve ekmeğine bıçak kullanarak bir şeyler sürebilir. Kıyafetini, ayakkabısını giyip çıkarabilir fakat bağcık bağlama, düğme ilikleme, fermuar çekme gibi küçük kas becerisi gerektiren etkinlikleri yapamayabilir.

2.3.7. Motor Gelişim Kuramları

Arnold Gesell'in Olgunlaşma Kuramı

Olgunlaşma kuramı gelişime yön veren kuramlardan biridir. Temel düşünce, bireyde zaman içinde oluşan değişimlerin çoğunun önceden belirlenmiş bir plana göre meydana geldiğidir. Görüşe göre olgunlaşma, planın doğal açılımının ortaya çıkmasıdır. Gelişimlerin doğal ve biyolojik açılımlarının kendi kendine düzenlendiğini savunur. Doğumdan önce ve sonra gelişimi yönlendiren bir mekanizma olduğu düşünülür. Gelişim hızları farklı olsa da bütün çocuklar aynı gelişim sırası ile gelişim gösterirler (oturma, yürüme, konuşma gibi). Bu kuramda öğrenmenin çok az etkisi olduğu savunulurken, çevresel koşulların gerekliliği de

kabul edilir. Olgunlaşma zarar görürse normal gelişimin engelleneceği savunulur. Gesell insanoğlunun dünyaya biyolojik evrenin ürünü olan programla geldiğine inanır. (Adams, 1995'ten aktaran Özer, Özer, 2019)

Robert Havighurst'ün Gelişim Kuramı

Gelişimin sosyal, kültürel ve biyolojik kuvvetlerin birbiri ile etkileşimi sonucunda oluştuğunu öne sürer. Bireyin belirli dönemlerde başarması gereken belirli görevler vardır. Bireyin bebeklik ve çocukluk döneminde edindiği görevler, fiziksel aktivite oyun ve harekettir. Büyüme ve yaşamanın öğrenme olduğuna inanarak ömür boyu devam eden bir öğrenme süreci olarak gelişimi tanımlar. Bir sıra işlemde uzmanlaşmak başarılı gelişim göstergesidir. Tüm yaş dönemlerini kapsamaktadır. Bedenin olgunlaşma zamanı, toplumun istek zamanı ve çocuğun işlemi yapmak, başarmak için hazır olduğu zamanın üzerinde durur. Çocuk hazır olduğunda birbiri ile etkileşim halinde olan biyoloji, benlik ve kültür ile ilgili faktörler tarafından etkilendiğini bilir ve dönemine uygun görevler saptanabilir (Özer, 2019).

2.4. HAREKET EĞİTİMİ

2.4.1. Temel Kavramlar

Nesnenin her form ve yer değişikliği hareket olarak değerlendirilir. Hareketin genel olarak meydana gelmesindeki inceleme süreci, farklı bilimlerden faydalanmaktadır. Hareket eğitiminde bazı temel kavramlar vardır. Bunlar; motor öğrenme, motor gelişim, motor kontrol, duyu-motor, psikomotor, beceri, hız, adapte olabilme yeteneği, kesinlik, taksonomi, neuro-muscular (sinir-kas ile ilgili), perceptual (algısal) motor, beceri, hız, form, biliateral motor entegrasyon, sınıflandırma, eğitimsel amaçlar, yetenek, psikomotorik görevler, motor performans, görev sınıflaması, bireysel farklılıklar, yaş, cinsiyet, kaygı, yorgunluk, ısınma, motor koordinasyon, çevresel manipülasyonlar, motivasyondur. Bazılarını açıklamak gerekirse; *Motor Öğrenme*, kişinin kendisinden ya da etrafından gelen bilgileri kendinde var olan bilgilerle çeşitlendirmesi veya yeni becerileri kazanmasıdır. *Form*, hareketin uygulanmasına yönelik şekil. *Yetenek*, bireyin kalıtsal yolla, üzerine çalışmadığı halde beceri düzeyinin normalin çok altında ya da üstünde olması durumudur. *Yaş*, yapılan çalışmada bireyin yaşını bilmek gelişim dönemi ile ilgili fikir sahibi olunmasına yardım eder. *Yorgunluk*, bireyin beceriyi istenilen seviyede gerçekleştirmesini engelleyen

durumlardır. *Isınma*, bireyin hareketi istenilen performansta gerçekleştirebilmesi için hazır hale getirme çalışmalarıdır. *Motivasyon*, amaca yönelik ortaya çıkması beklenen davranışın nasıl ve neden olması gerektiğini belirten çalışma olarak tanımlanabilir (Eynur, Eynur, 2019, s. 1).

2.4.2. Çocukta Hareket Gelişimi Süreci

Çocuk doğum öncesinde hareket etmeye başlar ve bu süreç hayatı boyunca devam eder. İlk hareketler istemsiz olmasına karşın bu hareketler ilk yılda istemli hareketler haline dönüşür. Bu süreçte gelişim, genetik ve çevresel faktörlerin etkisi altındadır. Hareketlerin kazanılma sırasını olgunlaşma, kazanılma hızını ve düzeyini ise çevresel faktörler belirler. Birey hareket eğitimi ile bedenini tanıyıp doğru kullanabilmeyi ve hareket potansiyelini geliştirmeyi öğrenir. (Nalbant, 2020, s. 177)

2.4.3. Hareket Eğitiminde Kullanılan Yöntemler

Komutla Öğretim Yöntemi, eğiticinin verdiği komutlar üzerine çalışmanın yapıldığı ve tek yerden kontrolünün sağlandığı öğretim yöntemidir. *Alıştırma Öğretim Yöntemi*, çocuğun çalışma süresince eğiticiden edindiği beceriyi istenen zaman aralığında gerçekleştirmesi sonucunda aldığı dönütler ile gerekli düzenlemeler yaparak çalışmanın içinde gerçekleştirdiği bir öğretim yöntemidir. *Eşli Çalışma (İşbirliğine Dayalı) Öğretim Yöntemi*, planlama aşaması önemlidir. Birey yalnız değil akran ya da arkadaşı ile faaliyet göstermesidir. *Kendini Denetleme Öğrenim Yöntemi*, dış dönütlerden faydalananarak bireyin performans odaklı şekilde çalışmasıdır. *Katılım Öğretim Yöntemi*, bireyin grup içerisinde bireyselleşerek, gerçek denemeler ile kendini ve yapabildiklerini keşfetmesi durumudur. *Yönlendirilmiş Buluş Tekniği Öğretim Yöntemi*, birey eğitici tarafından hazırlanan ve istenilen kazanımı ortaya koymasını hedefleyen soruları cevaplar. *Problem Çözme Tekniği Öğretim Yöntemi*, başlangıç soruları ile eğitici bireyi biliş sürecine sokarak istenilen kazanımı problemin çözümüne saklar. *Öğrencinin Başlatması Tekniği Öğretim Yöntemi*, öğrencinin kendi gelişimi için öğretmeni bir başvuru noktası olarak görmesidir. *Kendine Öğretme Yöntemi*, bireyin ihtiyacını kendi belirleyerek ortaya koyduğu çalışmaların bulunduğu eğitim faaliyetidir. *Hareket Öğretiminde Kullanılan Teknoloji Destekli Öğretim Yöntemleri*, eğiticinin olmadığı ya da pasif durumda olduğu hazırlık, uygulama ve

ölçümleme sürecinin içinde yer alan program ya da öğretim yöntemidir. (Eynur, Eynur, 2019 s. 208)

2.4.4. Hareket Eğitiminin Motor Gelişime Etkisi

Hareket ve hareket eğitiminin çocuğun motor gelişimi daha hızlı kazanmasına ve kendini keşfetmesine yardım eder. Teknolojinin gelişmesi sonucu oluşan hareketsiz yaşama alternatif olarak hareket eğitiminin süreçlerde kullanılması bu olumsuzlukları azaltır. Hareket eğitimi çocuğun gelişiminde araç olarak kullanılabilir.

2.5. İlgili Araştırmalar

2.5.1. Motor Gelişim ile İlgili Türkiye’de Yapılan Araştırmalar

Çiftçi’başın 2004 yılında yaptığı araştırmada bebeklerin motor gelişim düzeyleri incelenmiştir. Motor gelişimin zaman içinde nasıl geliştiğini ve farklı değişkenlerin bu gelişime etkisini değerlendirmiştir. Bebeklerin motor becerilerinin yaşa bağlı olarak arttığını ve çevresel faktörlerin gelişimi desteklediği sonucuna ulaşmıştır.

Arslan 2022 yılında yaptığı araştırmasında okul öncesi dönem çocuklarının motor gelişimini etkileyen unsurları incelemiştir. Çalışma sonucunda aile faktörünün önemli rol oynadığı sonucuna varmıştır.

Yıldız ve Çetin’in 2018 yılında yaptığı araştırmada tarama yaparak çeşitli bulgu ve bilgiler elde etmiştir. Çocuğun genetik, çevresel ve bireysel faktörlerin etkileşimine bağlı olarak farklı hızlarda ilerlediği sonucuna varmıştır.

Akyol ve Küçükkelepçe’nin 2023 yılında yaptığı araştırma çocukların motor beceri düzeylerini değerlendirmiştir. Bu değerlendirme sonucunda motor becerilerin bireysel farklılıklar gösterdiği ve çeşitli faktörlerden etkilendiğini ortaya koymuştur.

Çelebi’nin 2010 yılında yaptığı araştırmada fiziksel aktivite programlarının çocuğun motor gelişimine etkisini incelemiştir. Düzenli aktivite yapan çocukların motor gelişiminin geliştiği, fiziksel ve zihinsel sağlığına fayda sağladığı sonucuna ulaşmıştır.

Avşar, İbiş ve Aktuğ’un 2017 yılında yaptığı araştırmada sosyoekonomik durum ile çocuğun motor becerisini karşılaştırmıştır. Araştırma sonucunda ekonomik seviyesi yüksek olan

çocukların, ekonomik seviyesi düşük olan çocuklara göre daha süratli geliştiğini ortaya konmuştur.

Yavuz, Güney ve Taştepe'nin 2021 yılında yaptıkları araştırmada çocuklara motor beceri testleri uygulamış ve yaş gruplarına göre karşılaştırmıştır. Beceri düzeyinin yaş ile birlikte arttığı ve düzenli fiziksel aktivitenin motor gelişimi desteklediğini ortaya koymuştur. Erken yaşta başlanan fiziksel aktivitelerin olumlu etkisi olduğu sonucuna varmıştır.

Aldemir, Ramazanoğlu, Çamlıgüney ve Kaya'nın 2011 yılında yaptığı araştırmada dans aktivitelerinin motor beceri gelişimine etkisini incelemiştir. Çocukları iki gruba ayırmış ve bir grup dans aktivitelerine katılırken diğer grup yalnızca fiziksel aktiviteler yapmıştır. Dans aktivitelerine katılan çocukların motor gelişim düzeylerinde özellikle denge ve koordinasyon becerilerinde belirgin iyileşmeler olduğu sonucuna varmıştır.

2.5.2 Motor Gelişim ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Smith 2017 yılında yaptığı araştırmada fiziksel aktivitenin motor gelişime etkisini incelemiştir. Denge ve koordinasyon başta olmak üzere fiziksel aktivite programına katılan çocuklarda önemli bir iyileşme olduğu sonucuna varmıştır.

Livonen ve Saakslanti'nin 2013 yılında yaptığı araştırmada çeşitli araştırma bulgularını incelemiş; sosyal, ekonomik, çevresel ve genetik faktörlerin bu süreçte çok boyutlu olduğu ve önemli rol oynadığı sonucuna varmıştır.

Frosch, Schoppe-Sullivan ve O'Banion'un 2019 yılında yaptığı araştırmada gelişim düzeyi ile ebeveyn rolü arasındaki ilişkiyi incelemiş ve anketler uygulamıştır. Ebeveynlerin, çocukların motor gelişimine aktif olarak katılmasının, çocuğun gelişiminin daha hızlı olmasına katkı sağladığı sonucuna varmıştır. Ebeveyn desteği motor gelişim için kritik öneme sahiptir.

Pajek'in 2022 yılında yaptığı araştırmada kırsal ve kentsel bölgelerde yaşayan çocukların motor gelişimini karşılaştırmıştır. Kentsel bölgede yaşayan çocukların, kırsal bölgede yaşayanlara göre daha hızlı geliştiği; her iki bölgede de uygun eğitim verildiği takdirde benzer gelişim gösterecekleri sonucuna varmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Creswell (2016, s.157), tarama modelini “Bir evrenin içindeki belirlenmiş örneklem üzerinden yapılan çalışmalar vesilesiyle evrenin genel durumunu, tutumunu ve yaklaşımını nicel yollarla açıklamak için kullanılan model tarama modelidir” şeklinde tanımlamıştır.

Sakarya’da eğitim gören okul öncesi dönem 4-5 yaş grubu çocukların motor gelişim düzeylerinin çeşitli değişkenler ile farklılık gösterip göstermediğini araştırmak amacıyla araştırmada kullanılacak model nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli olarak tasarlanmıştır.

3.2. Araştırmanın evreni ve örneklemi

Araştırmanın çalışma grubunu seçkisiz örnekleme ile 2023-2024 eğitim öğretim yılında Sakarya ili Hendek ilçesinde bulunan özel ve resmi okulların, anaokulları ve anasınıflarına devam eden 4-5 yaş grubundaki 176 çocuğa uygulanmıştır. Çalışma öncesinde Sakarya İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden yazılı izin alınmıştır.

3.3. Veri toplama araçları ve veri toplama süreçleri

Erken çocukluk döneminde çocuklarının motor becerilerini değerlendirmek amacı ile geliştirilmiş olan CHAMPS Motor Beceriler Protokolü’nün (CMSP) 4 ve 5 Yaş Çocuklarına Yönelik Türkçe’ye Uyarlama Çalışması kullanılmıştır.

CHAMPS Motor Beceriler Protokolü’nün (CMSP) 4 ve 5 Yaş Çocuklarına Yönelik Türkçe’ye Uyarlama Çalışması: Balat, Kılıç ve Sarı (2017) erken çocukluk döneminde çocukların motor becerilerini değerlendirmek amacı ile geliştirilmiş olan protokolü Türk çocukları için bu alandaki eksikliği/ihtiyacın giderilmesine katkı sağlamak amacı ile Türkçe’ye çevirmiştir.

Ölçeğin değerlendirilmesi 0/1 olarak iki puanlama şeklinde hazırlanmıştır. Ölçek iki alt boyuttan ve toplam 70 maddeden oluşmaktadır.

Çalışmaya başlamadan önce çalışmada kullanılmak üzere CHAMPS Motor Beceriler Protokolü Türkçe'ye Uyarlama Çalışması'na ulaşmak için Kılıç ile e-posta üzerinden iletişime geçilmiş, ölçek kullanım izni alınmıştır.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Bu form bir sayfadan oluşmakta ve çocuk hakkında bilgi edinmek için araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Kişisel bilgi formun içerisinde çocuğun cinsiyeti, yaşı, kardeş sayısı (kendisi hariç), spor eğitimi alma durumu, anne ve baba eğitim durumu, anne ve baba çalışma durumu, aile ekonomik durumu ve sınıftaki hareket eğitimi süresine ilişkin sorular bulunmaktadır.

3.3.2. CHAMPS Motor Beceriler Protokolü

Motor beceri gelişimi, erken çocukluk dönemindeki genel büyüme ve gelişim oranını ve seviyesini belirlemek için yaygın olarak kullanılır. Bu dönemde çocuklar, temel lokomotor ve nesne kontrol becerilerini kazanırlar. Motor beceri gelişimi, oyun ve fiziksel aktivite ile ilişkili olarak erken yıllarda önemli bir rol oynar. Günümüzde çocuklar artan obezite ve yetersiz fiziksel aktivite seviyeleriyle karşı karşıya olduklarından, bilim insanları motor gelişim ile fiziksel aktivite davranışı arasındaki potansiyel bağlantıları incelemektedir. Saha bazlı ortamlarda okul öncesi çocukların motor beceri düzeylerini değerlendirebilmek amacıyla oluşturulmuştur. CHAMPS Motor Beceriler Protokolü (CHAMPS) olarak adlandırılan bu araç, büyük epidemiyolojik çalışmalarda kullanılmak üzere geliştirilmiştir. CHAMPS Motor Beceriler Protokolü (CHAMPS) geliştirirken, TGMD-2 prototip olarak kullanılmıştır. CHAMPS'nin geliştirilmesi sürecinde çeşitli test bataryaları incelenmiş ve TGMD-2'nin mevcut formunun çalışmada kullanıma uygun olmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle, TGMD-2'de yer almayan bazı önemli süreç özelliklerinin dahil edilmesi gerekmiştir. Ayrıca, el/ayak tercihini belirlemek için standart bir prosedür eklenmiştir. Protokolün sahada büyük çaplı çalışmalarda kullanılabilir olması hedeflenmiştir. (Williams, Pfeiffer, Dowda, Jeter, Jones, & Pate, 2009)

CHAMPS Motor Beceriler Protokolü'nün geçerlilik çalışmasında, görünüş geçerliği, dil eşdeğerliği, kriter ve kapsam geçerliliği gibi farklı yöntemler kullanılmıştır. Güvenirlik çalışmaları kapsamında test-tekrar test ve iç tutarlılık (KR-20) analizleri yapılmış ve

değerlendirmeciler arası tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Protokolün kapsam geçerlik indeksi .99 olarak bulunmuştur. Büyük Kas Becerilerini Ölçme Testi ile yapılan kriter geçerliliği analizinde, iki test arasındaki toplam puanlar arasında .92 düzeyinde pozitif bir ilişki saptanmıştır. Test-tekrar test güvenirlik çalışmasında ise korelasyon .94 düzeyinde anlamlı bulunmuştur. İç tutarlılık analizleri sonucunda, genel iç tutarlılık değeri .77 olarak bulunmuştur. Tüm bu çalışmalar, protokolün Türk çocuklarının hareket becerilerini ölçebilmek adına güvenilir ve geçerli bir araç olduğunu gösterir. (Kılıç, Balat, Sarı, 2017).

Ölçek puanlaması 0/1 şeklinde hazırlanmıştır. Çocuk beceriyi iki kere gerçekleştirmeli ve her bir ölçüm 1. deneme ve 2. deneme kısımlarına yazılmalıdır. Ölçeğin iki alt boyutu, Yer Değiştirme ve Nesne Kontrolü Alt Boyutu'dur. Koşma, durarak uzun atlama, kayma adımı, galop, sıçrama, sekme gibi beceriler yer değiştirme alt boyutuna ait, baş üstü atış, aşağıdan yuvarlama, ayakla vurma, yakalama, sabit duran topa sopayla vurma, top sektirme gibi beceriler ise nesne kontrolü alt boyutuna aittir. Her beceri maddesi ayrı olarak puanlanır. Yer değiştirme alt boyutunda alınabilecek toplam puan 68, nesne kontrolü alt boyutunda alınabilecek toplam puan 70 ve ölçekten alınabilecek toplam puan 138'dir.

Ölçeğin 4 ve 5 yaş grubu çocuklar ile yapılan çalışmalarda kullanılması uygundur. Uygulama yapılan alanın geniş ve hareket etmeye uygun olması gerekmektedir. Ölçek her çocuğa tek başına uygulanmalı ve hareketi çocuğun görebileceği açılardan göstermelidir. Çocuk beceriyi sergilediği sırada geri bildirim verilmemeli, harekete dair bilgi içermeyen ifadeler kullanılabilir.

3.4.Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler IBM SPSS 27 paket programı ile analiz edilmiş ve istatistiksel anlamlılık sınırı ,05 olarak kabul edilmiştir. Veri seti kontrol edilmiş ve kayıp veriye rastlanmamıştır. Öncelikle CHAMPS Motor Beceriler Protokolü'nden elde edilen verilerin toplam puanları hesaplanmıştır. Normallik varsayımını karşılayıp karşılamadığına çarpıklık, basıklık katsayılarına bakılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. CHAMPS Motor Beceriler Protokolü'ne Göre Katılımcıların Demografik Verileri ile İlgili Bulgular

Tablo 1.

Normallik Testi

	Ölçek Toplam Puan	Yer Değiştirme Alt Boyutu	Nesne Kontrol Alt Boyutu
N	176	176	176
Std. Sapma	19,43	11,384	11,343
Çarpıklık	-0,044	-0,364	0,124
Std. Çarpıklık Hatası	0,183	0,183	0,183
Basıklık	-0,421	-0,313	-0,467
Std. Basıklık Hatası	0,364	0,364	0,364

Araştırmada kullanılan ölçekten alınan puanların normal dağılıp dağılmadığını belirlemek için normallik testi uygulanmıştır. İstatistik sonuçları Tablo 1’de verilmiştir. Ölçek için çıkan p değeri -1,+1 değer aralığında olduğu için ölçekten alınan puanların normal dağılım gösterdiğini söylemek mümkündür (Tabachnick ve Fidell, 2013; akt. Boyraz ve Tepe, 2019). Bu yüzden araştırma analizlerinde parametrik analizler kullanılmıştır.

Tablo 2.

Araştırmaya Katılan Okul Öncesi Dönem 4-5 Yaş Çocukların Cinsiyet Dağılımına Ait İstatistikler

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kız	96	54,5	54,5	54,5
Erkek	80	45,5	45,5	100
Toplam	176	100	100	

Tablo 2’de araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımı verilmiştir. Araştırmaya %54,5 kız, %45,5 oranında erkek öğrenci olduğu görülmektedir

Tablo 3.

Araştırmaya Katılan Okul Öncesi Dönem 4-5 Yaş Çocukların Yaş Dağılımına Ait İstatistikler

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
4 yaş	68	38,6	38,6	38,6
5 yaş	108	61,4	61,4	100
Toplam	176	100	100	

Tablo 3’de Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş dağılımı verilmiştir. Araştırmaya katılan çocukların %38,6 oranında 4 yaş grubunda olduğu, 5 yaş grubunda yer alan öğrencilerin ise %61,4 oranında olduğu görülmektedir.

Tablo 4.

Araştırmaya Katılan Okul Öncesi Dönem 4-5 Yaş Çocukların Kardeş Sayısına İlişkin İstatistikler

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
0	62	35,2	35,2	35,2
1	64	36,4	36,4	71,6
2	43	24,4	24,4	96
3	7	4	4	100

Toplam	176	100	100
--------	-----	-----	-----

Tablo 4'te Araştırmaya katılan öğrencilerin kendisi hariç kardeş sayısı durumuna ait veriler verilmiştir. Verilere göre kardeşi olmayan %35,2, 1 kardeşi olan %36,4, 2 kardeşi olan %24,4, 3 kardeşi olan öğrencilerin %4,0 oranında olduğu görülmektedir.

Tablo 5.

Araştırmaya Katılan Okul Öncesi Dönem 4-5 Yaş Çocukların Spor Eğitimi Alma Durumuna İlişkin İstatistikler

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Evet	89	50,6	50,6	50,6
Hayır	87	49,4	49,4	100
Toplam	176	100	100	

Araştırmaya katılan çocuğun spor eğitimi alma durumu Tablo 5'te incelenmiştir. Araştırmaya katılan çocukların %50,6 oranında spor eğitimi aldığı, spor eğitimi almayanların ise %49,4 oranında olduğu görülmektedir.

Tablo 6.

Araştırmaya Katılan Okul Öncesi Dönem 4-5 Yaş Çocukların Anne Eğitim Durumuna Ait İstatistikler

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
İlkokul	15	8,5	8,5	8,5
Ortaokul	10	5,7	5,7	14,2
Lise	57	32,4	32,4	46,6
Üniversite	90	51,1	51,1	97,7
Yüksek Lisans	3	1,7	1,7	99,4
Doktora	1	0,6	0,6	100
Toplam	176	100	100	

Araştırmaya katılan çocukların anne eğitim durumlarına ait istatistikler Tablo 6’da verilmiştir. Buna göre %8,5 ilkokul, %5,7 ortaokul, %32,4 lise, %51,1 üniversite, %1,7 yüksek lisans ve %,6 oranında doktora düzeyinde eğitim durumu olduğu görülmektedir.

Tablo 7.

Araştırmaya Katılan Okul Öncesi Dönem 4-5 Yaş Çocukların Baba Eğitim Durumuna Ait Veriler

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
İlkokul	12	6,8	6,8	6,8
Ortaokul	16	9,1	9,1	15,9
Lise	54	30,7	30,7	46,6
Üniversite	89	50,6	50,6	97,2
Yüksek Lisans	4	2,3	2,3	99,4
Doktora	1	0,6	0,6	100
Toplam	176	100	100	

Araştırmaya katılan çocukların baba eğitim durumlarına ait istatistikler Tablo 7’de verilmiştir. Buna göre %6,8 ilkokul, %9,1 ortaokul, %30,7 lise, %50,6 üniversite, %2,3 yüksek lisans ve %,6 oranında doktora düzeyinde eğitim durumu olduğu görülmektedir.

Tablo 8.

Araştırmaya Katılan Okul Öncesi Dönem 4-5 Yaş Çocukların Anne Çalışma Durumuna Ait Veriler

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Çalışıyor	100	56,8	56,8	56,8
Çalışmıyor	76	43,2	43,2	100
Toplam	176	100	100	

Araştırmaya katılan çocukların anne çalışma durumlarına ait istatistikler Tablo 8’de verilmiştir. Buna göre çalışan anne oranının %56,8, çalışmayan anne oranının %43,2 olduğu görülmektedir.

Tablo 9.

Araştırmaya Katılan Okul Öncesi Dönem 4-5 Yaş Çocukların Baba Çalışma Durumuna Ait Veriler

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Çalışıyor	174	98,9	98,9	98,9
Çalışmıyor	2	1,1	1,1	100
Toplam	176	100	100	

Araştırmaya katılan çocukların baba çalışma durumlarına ait istatistikler Tablo 9’da verilmiştir. Buna göre çalışan baba oranının %98,9, çalışmayan baba oranının %1,1 olduğu görülmektedir.

Tablo 10.

Araştırmaya Katılan Okul Öncesi Dönem 4-5 Yaş Çocukların Sınıftaki Hareket Süresine Ait Veriler

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
1-2 Saat	22	12,5	12,5	12,5
2-3 Saat	44	25	25	37,5
3 Saat ve Üzeri	110	62,5	62,5	100
Toplam	176	100	100	

Araştırmaya katılan öğrencilerin haftalık sınıf hareket etkinliği süresine ait istatistikler Tablo 10’da verilmiştir. Sonuçlar incelendiğinde hareket etkinliği süresi 1-2 saat olan %12,5, 2-3 saat olan %25,0 ve 3 saat ve üzeri hareket etkinliği süresi olan %62,5 oranında olduğu görülmektedir.

4.2. Motor Gelişim Düzeylerine İlişkin Bulgular

Tablo 11.

Cinsiyet Değişkeni Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler

		N	Ort.	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Ort. Fark
Yer Değiştirme	Kız	96	49,38	0,019	0,890	-0,994	174	0,322	-1,713
	Erkek	80	51,09			-0,994	168,526	0,322	-1,713

Tablo 11’de cinsiyet açısından yer değiştirme alt boyutuna ait istatistikler verilmiştir. İstatistik sonuçlarına göre anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 12.

Cinsiyet Değişkeni Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler

		N	Ort	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Ort. Fark
Nesne Kontrol Alt Boyutu	Kız	96	42,85	2,418	0,122	-1,852	174	0,066	-3,158
	Erkek	80	46,01			-1,827	157,116	0,070	-3,158

Tablo 12’de cinsiyet açısından nesne kontrolü alt boyutuna ait istatistikler verilmiştir. İstatistik sonuçlarına göre anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 13.

Cinsiyet Değişkeni Açısından Ölçek Toplam Puanına Ait İstatistikler

		N	Ort.	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Ort. Hata
--	--	---	------	---	------	---	----	-----------------	-----------

Ölçek	Kız	96	92,23	1,356	0,246	-1,673	174	0,096	-4,896
Toplam Puan	Erkek	80	97,13			-1,653	158,281	0,100	-4,896

Tablo 13’de cinsiyet açısından ölçek toplam puanına ait veriler verilmiştir. İstatistikler incelendiğinde anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 14.

Yaş Değişkeni Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler

		N	Ort.	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Ort. Hata
Yer Değiştirme Alt Boyutu	4 Yaş	68	46,32	1,538	0,217	-3,665	174	0,000	-6,241
	5 Yaş	108	52,56			-3,772	155,662	0,000	-6,241

Tablo 14’e göre yer değiştirme alt boyutu çocuğun yaşı açısından incelendiğinde 5 yaş lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

Tablo 15.

Yaş Değişkeni Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler

		N	Ort.	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Ort. Hata
Nesne Kontrol Alt Boyutu	4 Yaş	68	39,72	5,590	0,019	-4,464	174	0,000	-7,446
	5 Yaş	108	47,17			-4,704	164,925	0,000	-7,446

Tablo 15’e göre nesne kontrolü alt boyutu çocuğun yaşı açısından incelendiğinde 5 yaş lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. ($p<0,05$)

Tablo 16.

Yaş Değişkeni Açısından Ölçek Toplam Puanlarına Ait İstatistikler

		N	Ort.	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Ort. Hata
Ölçek Toplam Puan	4 Yaş	68	86,04	3,521	0,062	-4,840	174	0,000	-13,706
	5 Yaş	108	99,75			-5,081	163,573	0,000	-13,706

Tablo 16’da ölçek toplam puanı yaş açısından incelendiğinde 5 yaş lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. ($p<0,05$)

Tablo 17.

Kardeş Sayısı Değişkenine Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
Gruplar Arasında	499,573	3	166,524	1,291	0,279
Gruplar İçinde	22179,28	172	128,949		
Toplam	22678,86	175			

Tablo 17’de yer değiştirme alt boyutu kardeş sayısı açısından incelendiğinde anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. ($p>0,05$)

Tablo 18.

Kardeş Sayısı Değişkenine Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
Gruplar Arasında	151,725	3	50,575	0,389	0,761
Gruplar İçinde	22364,5	172	130,026		
Toplam	22516,22	175			

Tablo 18’de kardeş sayısı, nesne kontrol alt boyutu açısından incelendiğinde anlamlı farklılık bulunamamıştır. ($p>0,05$)

Tablo 19.

Kardeş Sayısı Değişkenine Açısından Ölçek Toplam Puanlarına Ait İstatistikler

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
Gruplar Arasında	1010,691	3	336,897	0,891	0,447
Gruplar İçinde	65052,95	172	378,215		
Toplam	66063,64	175			

Tablo 19’da kardeş sayısı, ölçek toplam puanı açısından incelendiğinde anlamlı fark bulunamamıştır. ($p>0,05$)

Tablo 20.

Spor Eğitimi Alma Durumu Değişkeni Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait Betimsel İstatistikler

		N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata Ortalaması
Çocuk Spor Eğitimi	Evet	89	51,85	10,671	1,131
Alıyor Mu?	Hayır	87	48,41	11,880	1,274

Spor eğitimi alma durumu yer değiştirme alt boyutu açısından incelenmiş ve sonuçlar Tablo 20’de verilmiştir. Spor eğitimi alan çocukların ortalama puanının 51,85 olduğu, spor eğitimi almayan çocukların yer değiştirme alt boyutundan aldığı ortalama puanın 48,41 olduğu görülmektedir.

Tablo 21.

Spor Eğitimi Alma Durumu Değişkeni Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler

	N	Ort.	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Ort. Hata
--	---	------	---	------	---	----	---------------------	--------------

Yer Değişirme Alt Boyutu	Evet	89	51,85	0,512	0,475	2,022	174	0,045	3,440
	Hayır	87	48,41			2,020	171,126	0,045	3,440

Spor eğitimi alma durumu yer değiştirme alt boyutu açısından incelenmiş ve sonuçlar Tablo 21’de verilmiştir. İstatistikler incelendiğinde anlamlı fark bulunmuştur. ($p<0,05$) Bu farkın spor eğitimi alanların lehine olduğu görülmüştür.

Tablo 22.

Spor Eğitimi Alma Durumu Değişkenine Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler

		N	Ort.	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Ort. Hata
Nesne Kontrol Alt Boyutu	Evet	89	45,83	2,353	0,127	1,836	174	0,068	3,119
	Hayır	87	42,71			1,838	173,190	0,068	3,119

Tablo 22’deki analiz sonuçları incelendiğinde spor eğitimi alma durumu nesne kontrolü alt boyutunda incelendiğinde anlamlı fark bulunmamıştır. ($p>0,05$)

Tablo 23.

Spor Eğitimi Alma Durumu Değişkeni Açısından Ölçek Toplam Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

		N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata Ortalaması
Çocuk Spor Eğitimi Alıyor Mu?	Evet	89	97,69	18,575	1,969
	Hayır	87	91,15	19,831	2,126

Spor eğitimi alma durumu ölçek toplam puanı açısından incelenmiş ve sonuçlar Tablo 23’te verilmiştir. Spor eğitimi alan çocukların ortalama puanının 97,69 olduğu, spor eğitimi almayan çocukların ölçek toplam puanından aldığı ortalama puanın 91,15 olduğu görülmektedir.

Tablo 24.

Spor Eğitimi Alma Durumu Değişkenine Açısından Ölçek Toplam Puanlarına Ait İstatistikler

		N	Ort.	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Ort. Hata
Ölçek Toplam Puan	Evet	89	97,69	0,180	0,672	2,257	174	0,025	6,536
	Hayır	87	91,15			2,256	172,659	0,025	6,536

Tablo 24’te spor eğitimi alma durumu ölçek toplam puanlarına göre incelenmiştir. İstatistiklere göre anlamlı fark bulunmuştur. ($p < 0,05$) Bu farkın spor eğitimi alanlar lehine olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 25.

Anne Eğitim Durumu Değişkenini Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
Gruplar Arasında	592,562	5	118,512	0,912	0,474
Gruplar İçinde	22086,3	170	129,919		
Toplam	22678,86	175			

Tablo 25’de yer değiştirme alt boyutu annenin eğitim durumu açısından incelenmiş anlamlı fark bulunamamıştır. ($p > 0,05$)

Tablo 26.

Anne Eğitim Durumu Değişkenini Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
Gruplar Arasında	1137,624	5	227,525	1,809	0,113
Gruplar İçinde	21378,6	170	125,756		
Toplam	22516,22	175			

Tablo 26’te nesne kontrolü alt boyutu annenin eğitim durumu açısından incelenmiş anlamlı fark bulunamamıştır. ($p>0,05$)

Tablo 27.

Anne Eğitim Durumu Değişkenini Açısından Ölçek Toplam Puanına Ait İstatistikler

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
Gruplar Arasında	3131,917	5	626,383	1,692	0,139
Gruplar İçinde	62931,72	170	370,187		
Toplam	66063,64	175			

Tablo 27’de ölçek toplam puanı annenin eğitim durumu açısından incelenmiş anlamlı fark bulunamamıştır. ($p>0,05$)

Tablo 28.

Baba Eğitim Durumu Değişkenini Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
Gruplar Arasında	756,939	5	151,388	1,174	0,324
Gruplar İçinde	21921,92	170	128,952		
Toplam	22678,86	175			

Tablo 28’da yer değiştirme alt boyutu babanın eğitim durumu açısından incelenmiş anlamlı fark bulunamamıştır. ($p>0,05$)

Tablo 29.

Baba Eğitim Durumu Değişkenini Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
--	--------------------	----	------------------	---	------

Gruplar Arasında	150,03	5	30,006	0,228	0,95
Gruplar İçinde	22366,19	170	131,566		
Toplam	22516,22	175			

Tablo 29'ye göre nesne kontrolü alt boyutu ile babanın eğitim durumu arasında anlamlı fark bulunamamıştır. ($p>0,05$)

Tablo 30.

Baba Eğitim Durumu Değişkenini Açısından Ölçek Toplam Puanına Ait İstatistikler

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
Gruplar Arasında	847,411	5	169,482	0,442	0,819
Gruplar İçinde	65216,23	170	383,625		
Toplam	66063,64	175			

Tablo 30'da ölçek toplam puanı babanın eğitim durumu açısından incelenmiş anlamlı fark bulunamamıştır. ($p>0,05$)

Tablo 31.

Anne Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler

		N	Ort.	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Ort. Hata
Yer Değiştirme	Çalışıyor	100	51,05	0,003	0,957	1,200	174	0,232	2,076
Alt Boyutu	Çalışıyor	76	48,97			1,194	158,321	0,234	2,076

Tablo 31'de yer değiştirme alt boyutu annenin çalışma durumu açısından incelenmiş anlamlı fark bulunamamıştır. ($p>0,05$)

Tablo 32.

Anne Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler

		N	Ort.	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Ort. Hata
Nesne Kontrol Alt Boyutu	Çalışıyor	100	44,34	1,408	0,237	0,067	174	0,947	0,116
	Çalışıyor	76	44,22			0,068	165,053	0,946	0,116

Tablo 32’da nesne kontrol alt boyutu annenin çalışma durumu açısından incelenmiş anlamlı fark bulunamamıştır. ($p>0,05$)

Tablo 33.

Anne Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Ölçek Toplam Puanına Ait İstatistikler

		N	Ort.	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Ort. Hata
Ölçek Toplam Puan	Çalışıyor	100	95,39	0,000	0,995	0,732	174	0,465	2,166
	Çalışıyor	76	93,22			0,733	162,416	0,465	2,166

Tablo 33’de ölçek toplam puanı annenin çalışma durumu açısından incelenmiş anlamlı fark bulunamamıştır. ($p>0,05$)

Tablo 34.

Baba Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler

		N	Ort.	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Ort. Hata
	Çalışıyor	174	50,16	0,392	0,532	0,019	174	0,985	0,155

Yer	Çalışmıyor	2	50,00	0,026	1,042	0,984	0,155
Değiştirme							
Alt Boyutu							

Tablo 34’de yer değiştirme alt boyutu babanın çalışma durumu açısından incelenmiş anlamlı fark bulunmamıştır. ($p>0,05$)

Tablo 35.

Baba Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler

		N	Ort.	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Ort. Hata
Nesne Kontrolü Alt Boyutu	Çalışıyor	174	50,16	0,392	0,532	0,019	174	0,985	0,155
	Çalışmıyor	2	50,00			0,026	1,042	0,984	0,155

Tablo 35’te nesne kontrolü alt boyutu babanın çalışma durumu açısından incelenmiş anlamlı fark bulunmamıştır. ($p>0,05$)

Tablo 36.

Baba Çalışma Durumu Değişkeni Açısından Ölçek Toplam Puanına Ait İstatistikler

		N	Ort.	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Ort. Hata
Ölçek Toplam Puanı	Çalışıyor	174	44,29	0,078	0,781	0,036	174	0,971	0,293
	Çalışmıyor	2	44,00			0,036	1,023	0,977	0,293

Tablo 36’de ölçek toplam puanı babanın çalışma durumu açısından incelenmiş anlamlı fark bulunmamıştır. ($p>0,05$)

Tablo 37.

Sınıftaki Hareket Süresi Değişkeni Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
Gruplar Arasında	441,972	2	220,986	1,719	0,182
Gruplar İçinde	22236,89	173	128,537		
Toplam	22678,86	175			

Tablo 37’de yer değiştirme alt boyutu sınıftaki hareketlilik süresi açısından incelenmiş anlamlı fark bulunamamıştır. ($p>0,05$)

Tablo 38.

Sınıftaki Hareket Süresi Değişkeni Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
Gruplar Arasında	1685,867	2	842,934	7,001	0,001
Gruplar İçinde	20830,36	173	120,407		
Toplam	22516,22	175			

Tablo 38’da sınıftaki hareketlilik süresi nesne kontrolü alt boyutu açısından incelenmiş anlamlı fark bulunmuştur. ($p<0,05$) Bu farkın hangi gruplar arasında olduğunu incelemek için LSD testi uygulanmıştır.

Tablo 39.

Sınıftaki Hareket Süresi Değişkeni Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler

		Ortalama Fark	Std. Hata	Sig.	95% Güven Aralığı	
					Alt Sınır	Üst Sınır
1-2 saat	2-3 saat	10,227*	2,865	0,000	4,57	15,88
	3 saat ve üzeri	4,9	2,563	0,058	-0,16	9,96
2-3 saat	1-2 saat	-10,227*	2,865	0,000	-15,88	-4,57

	3 saat ve üzeri	-5,327*	1,957	0,007	-9,19	-1,46
3 saat ve üzeri	1-2 saat	-4,9	2,563	0,058	-9,96	01,16
	2-3 saat	5,327*	1,957	0,007	1,46	9,19

Tablo 39’da sınıftaki hareket etkinliği süresi nesne kontrolü alt boyutu açısından incelenmiş ve anlamlı fark bulunmuştur. ($p<0,05$) ANOVA testi sonucu bu farkın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için LSD uygulanmış ve istatistik sonuçları Tablo 37’de verilmiştir.

Sınıftaki hareket etkinliği süresi nesne kontrolü alt boyutu açısından incelendiğinde;

Sınıf hareket etkinliği süresi 1-2 saat ile 2-3 saat olan grup incelendiğinde anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Sınıf hareket etkinliği süresi 2-3 saat ile 1-2 saat ve 3 saat ve üzeri olan grup incelendiğinde anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Sınıf hareket etkinliği süresi 3 saat ve üzeri ile 2-3 saat olan grup incelendiğinde anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Tablo 40.

Sınıftaki Hareket Süresi Değişkeni Açısından Ölçek Toplam Puanına Ait İstatistikler

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
Gruplar Arasında	3742,032	2	1871,016	5,194	0,006
Gruplar İçinde	62321,61	173	360,24		
Toplam	66063,64	175			

Tablo 40’a ait verileri incelendiğinde sınıftaki hareket eğitimi süresi açısından ölçek toplam puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur. ($p<0,05$) ANOVA testi sonucu bu farkın hangi gruplar arasında olduğunu incelemek için LSD testi uygulanmıştır.

Tablo 41.

Sınıftaki Hareket Süresi Değişkeni Açısından Ölçek Toplam Puanına Ait İstatistikler

		Ortalama Fark	Std. Hata	Sig.	95% Güven Aralığı	
					Alt Sınır	Üst Sınır
1-2 saat	2-3 saat	14,477*	4,956	0,004	4,70	24,26
	3 saat ve üzeri	5,627	4,433	0,206	-3,12	14,38
2-3 saat	1-2 saat	-14,477*	4,956	0,004	-24,26	-4,70
	3 saat ve üzeri	-8,850*	3,386	0,010	-15,53	-2,17
3 saat ve üzeri	1-2 saat	-5,627	4,433	0,206	-14,38	3,12
	2-3 saat	8,850*	3,386	0,010	2,17	15,53

Tablo 41’de sınıftaki hareket etkinliği süresi ölçek toplam puanı açısından incelenmiş ve anlamlı fark bulunmuştur. ($p<0,05$) Bu farkın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için LSD uygulanmış ve istatistik sonuçları Tablo 39’da verilmiştir.

Sınıftaki hareket etkinliği süresi ölçek toplam puanı açısından incelendiğinde;

Sınıf hareket etkinliği süresi 1-2 saat ile 2-3 saat olan grup incelendiğinde anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Sınıf hareket etkinliği süresi 2-3 saat ile 1-2 saat ve 3 saat ve üzeri olan grup incelendiğinde anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Sınıf hareket etkinliği süresi 3 saat ve üzeri ile 2-3 saat olan grup incelendiğinde anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Tablo 42.

Ailenin Ekonomik Durumu Değişkeni Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
Gruplar Arasında	818,001	2	409,001	3,237	0,042
Gruplar İçinde	21860,86	173	126,363		
Toplam	22678,86	175			

Tablo 42’de ailenin ekonomik durumu değişkeni yer değiştirme alt boyutu açısından incelenmiştir. Ailenin ekonomik durumu yer değiştirme alt boyutu açısından incelendiğinde anlamlı fark bulunmuştur. ($p<0,05$) Bu farkın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için LSD testi uygulanmıştır.

Tablo 43.

Ailenin Ekonomik Durumu Değişkeni Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler

		Ortalama Fark	Std. Hata	Sig.	95% Güven Aralığı	
					Alt Sınır	Üst Sınır
13.415-27.000	28.000-56.000	-0,613	2,113	0,772	-4,78	3,56
	57.000 ve üzeri	-4,899*	2,185	0,026	-9,21	-0,59
28.000-56.000	13.415-27.000	0,613	2,113	0,772	-3,56	4,78
	57.000 ve üzeri	-4,285*	1,993	0,033	-8,22	-0,35
57.000 ve üzeri	13.415-27.000	4,899*	2,185	0,026	0,59	9,21
	28.000-56.000	4,285*	1,993	0,033	0,35	8,22

Ailenin ekonomik durumu yer değiştirme alt boyutu açısından Tablo 43’te incelenmiş ve anlamlı fark bulunmuştur. ($p<0,05$) Bu farkın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için LSD uygulanmış ve istatistik sonuçları Tablo 41’de verilmiştir.

Ekonomik durumu 13.415-27.000 TL olan grup ile 57.000 TL ve üzeri olan grup incelendiğinde anlamlı fark olduğu görülmektedir.

Ekonomik durumu 28.000-56.000 TL olan grup ile 57.000 TL ve üzeri olan grup incelendiğinde anlamlı fark olduğu görülmektedir.

Ekonomik durumu 57.000 TL ve üzeri olan grup ile diğer gruplar incelendiğinde ekonomik durumu 57.000 TL ve üzeri olan grup lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Tablo 44.

Ailenin Ekonomik Durumu Değişkeni Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
Gruplar Arasında	317,013	2	158,506	1,235	0,293
Gruplar İçinde	22199,21	173	128,319		
Toplam	22516,22	175			

Tablo 44’de ailenin ekonomik durumu nesne kontrolü alt boyutu açısından incelenmiştir. Buna göre ailenin ekonomik durumu nesne kontrolü alt boyutu açısından incelendiğinde anlamlı fark bulunmamıştır. ($p>0,05$)

Tablo 45.

Ailenin Ekonomik Durumu Değişkeni Açısından Ölçek Toplam Puanına Ait İstatistikler

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
Gruplar Arasında	1982,556	2	991,278	2,676	0,072
Gruplar İçinde	64081,08	173	370,411		
Toplam	66063,64	175			

Tablo 45’te ailenin ekonomik durumu ölçek toplam puanı açısından incelenmiştir. İstatistik sonuçlarına göre anlamlı fark bulunmamıştır. ($p>0,05$)

Tablo 46.

Okul Türü Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait Betimsel İstatistikler

		N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata Ortalaması
Okul Türü	Resmi Okul	97	48,28	11,621	1,180
	Özel Okul	79	52,46	10,715	1,206

Tablo 46’da okul türü açısından yer değiştirme alt boyutu ortalama puanları incelenmiştir. Yer değiştirme alt boyutunda alınabilecek en yüksek puan 68’dir. Araştırma sonucunda alınan puanlar ortalamaları Tablo 44’de verilmiştir. Okul türü yer değiştirme alt boyutu açısından incelendiğinde resmi okulda eğitim gören çocukların ortalama puanının 48,28 olduğu, özel okulda eğitim gören çocukların yer değiştirme alt boyutunda aldığı ortalama puanın 52,46 olduğu görülmektedir. Buna göre özel okula devam eden çocukların, resmi okula devam eden çocuklara göre yer değiştirme alt boyutundan daha yüksek puan aldıkları söylenebilir.

Tablo 47.

Okul Türü Açısından Yer Değiştirme Alt Boyutuna Ait İstatistikler

		N	Ort.	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Ort. Hata
Yer Değiştirme Alt Boyutu	Resmi Okul	97	48,28	0,159	0,691	-2,456	174	0,015	-4,177
	Özel Okul	79	52,46			-2,476	171,296	0,014	-4,177

Okul türü yer değiştirme alt boyutu açısından incelenmiş, istatistik sonuçları Tablo 47’de verilmiştir. Buna göre okul türü yer değiştirme alt boyutu açısından anlamlı fark bulunmuştur. ($p<0,05$) Bu farkın özel okul lehine olduğu görülmektedir.

Tablo 48.

Okul Türü Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler

		N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata Ortalaması
Okul Türü	Resmi Okul	97	43,11	11,295	1,147
	Özel Okul	79	45,73	11,305	1,272

Tablo 48’de nesne kontrolü alt boyutu ortalama puanları okul türü açısından incelenmiştir. Nesne kontrolü alt boyutundan alınabilecek toplam puan 70’tir. Araştırma sonucunda alınan puanların ortalaması Tablo 46’da verilmiştir. Okul türü nesne kontrolü alt boyutu açısından incelendiğinde resmi okulda eğitim gören çocukların ortalama puanının 43,11 olduğu, özel

okulda eğitim gören çocukların nesne kontrolü alt boyutunda aldığı ortalama puanın 45,73 olduğu görülmektedir. Buna göre özel okula devam eden çocukların, resmi okula devam eden çocuklara göre nesne kontrolü alt boyutundan daha yüksek puan aldıkları söylenebilir.

Tablo 49.

Okul Türü Açısından Nesne Kontrolü Alt Boyutuna Ait İstatistikler

		N	Ort.	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Ort. Hata
Nesne Kontrol Alt Boyutu	Resmi Okulu	97	43,11	0,350	0,555	-1,530	174	0,128	-2,621
	Özel Okul	79	45,73			-1,530	166,802	0,128	-2,621

Okul türü nesne kontrol alt boyutu açısından incelenmiş, istatistik sonuçları Tablo 49’da verilmiştir. Sonuçlara göre okul türü nesne kontrolü alt boyutu açısından anlamlı fark bulunamamıştır. ($p>0,05$)

Tablo 50.

Okul Türüne Açısından Ölçek Toplam Puanına Ait Betimsel İstatistikler

		N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata Ortalaması
Okul Türü	Resmi Okul	97	91,41	19,870	2,017
	Özel Okul	79	98,19	18,314	2,061

Ölçekten alınan toplam puan en çok 138’dir. Araştırma sonucunda alınan puanların ortalaması Tablo 50’de verilmiştir. Okul türü ölçek toplam puanı açısından incelendiğinde resmi okulda eğitim gören çocukların ortalama puanının 91,41 olduğu, özel okulda eğitim gören çocukların ölçek toplam puanından aldığı ortalama puanın 98,19 olduğu görülmektedir. Buna göre özel okula devam eden çocukların, resmi okula devam eden çocuklara göre ölçek toplam puanından daha yüksek puan aldıkları söylenebilir.

Tablo 51.

Okul Türü Açısından Ölçek Toplam Puanlarına Ait İstatistikler

		N	Ort.	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Ort. Hata
Ölçek Toplam Puan	Resmi Okul	97	91,41	0,710	0,401	-2,331	174	0,021	-6,778
	Özel Okul	79	98,19			-2,350	171,313	0,020	-6,778

Okul türü ölçek toplam puanı açısından incelenmiş sonuçlar Tablo 49’da verilmiştir. Okul türü ölçek toplam puanı açısından anlamlı fark bulunmuştur. ($p<0,05$) Bu farkın özel okul lehine olduğunu görülmektedir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇ, TARTIŞMA

5.1.1. Özel anaokulu ve anasınıfına devam eden 4-5 yaş çocuğun motor becerileri ne düzeydedir?

Araştırmada özel okul devam eden çocukların motor beceri düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç özel anaokulu ve anasınıfına devam eden 4-5 yaş grubu çocuklar için geçerlidir. Özel anasınıfı ve anaokullarının sunduğu zengin ve çeşitli eğitim programları ve sunulan imkanlar çocuğun motor becerilerinin geliştirmesinde önemli rol oynamaktadır. Özel anasınıfı ve anaokulları genellikle çocukların fiziksel aktivitelerine daha fazla zaman ayırmakta ve bu aktiviteleri destekleyici donanımlı alanlar sunmaktadır. (Kaya, Nartgün, 2016)

Yürütülen bu programlar çocukların motor becerilerinin daha etkili ve verimli bir şekilde gelişmesini sağlamak ve çocuklar motor becerilerini geliştirmeye yönelik çeşitli etkinliklerle karşılaşmaktadırlar. İnce ve kaba motor becerileri geliştiren çalışmalar, birebir eğitim imkanı, küçük sınıf mevcudu ile çocukların bireysel ihtiyaçlarına göre özelleştirilmiş eğitim almalarını ve motor becerilerinin en yüksek düzeyde gelişmesini sağlamaktadır. İnce motor becerilerini geliştiren el işi, çizim ve yazı çalışmaları, kaba motor becerilerini destekleyen oyunlar ve spor aktiviteleri ile çocukların el-göz koordinasyonu, denge, esneklik ve kas gücü gibi motor becerileri önemli ölçüde desteklenmektedir.

Özel anaokulu ve anasınıfında öğrenim gören 4-5 yaş grubu çocukların motor becerilerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum, özel okulların sunduğu çeşitli eğitim programları ve uygun fiziki koşulların katkılarıyla açıklanabilir.

5.1.2. Resmi anaokulu ve anasınıfına devam eden 4-5 çocuğun motor becerileri ne düzeydedir?

Araştırma bulgularına göre, resmi okula devam eden çocukların motor beceri düzeylerinin daha düşük olduğu belirlenmiştir. Bu durum, resmi anaokulu ve anasınıfına devam eden 4-5 yaş grubu çocuklar için geçerlidir. Resmi okullarda, motor becerilerin geliştirilmesine yönelik imkanlar ve kaynaklar özel okullara kıyasla daha sınırlı olabilmektedir. Fiziksel aktivite ve oyunlar için yeterli donanım ve alanın bulunmaması, çocuğa hareket imkanının verilmemesi çocukların motor becerilerinin gelişimini olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Gallhue,2014'ten aktaran Dereobalı, Çandır). Kalabalık sınıflar ve bireysel ilgi eksikliği çocukların motor becerilerinin istenen düzeyde gelişmemesine neden olabilir. Resmi anasınıfı ve anaokullarında, çocukların motor becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler sınırlı kalabilir. Bu durum çocuklarına el-göz koordinasyonu, denge, esneklik ve kas gücü gibi motor becerilerinin gelişimini yavaşlatabilir.

Öğretmen başına düşen öğrenci sayısının fazla olması, çocukların bireysel ihtiyaçlarına göre özelleştirilmiş eğitim almalarını zorlaştırabilir ve bu da motor beceri gelişimini olumsuz etkileyebilir.

Sonuç olarak resmi anaokulu ve anasınıflarına devam eden 4-5 yaş grubu çocukların motor becerileri, genellikle daha düşük düzeyde seyretmektedir. Bu durum resmi okulların sunduğu fiziksel aktivite imkanlarının yetersizliği ile açıklanabilir. Bu sonuçlar resmi okulların okul öncesi dönem çocukların motor beceri gelişimi üzerinde sınırlı etkisi olduğunu göstermektedir.

5.1.3. Özel ve resmi anaokulu ve anasınıfına devam eden 4-5 yaş çocuklarının motor becerileri açısından anlamlı bir fark var mıdır?

Araştırma sonucunda okul türü ile motor gelişim düzeyi arasında anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Özel okula devam eden okul öncesi dönem çocukların motor beceri düzeylerinin yer değiştirme alt boyutu ve ölçek toplam puanları açısından daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre özel okulların sunduğu fiziksel aktivitelerle dayalı zengin programlar ve donanımlı eğitim ortamları ile ilişkilendirip, motor beceri

gelişimine daha fazla odaklandığını söyleyebilir. Özel okullarda bulunan beden eğitimi dersinin bu anlamda faydalı olduğunu söyleyebiliriz. Çocukların hareket kabiliyetlerini artıran oyunlar, spor etkinlikleri ve fiziksel aktiviteler sunarak, motor becerilerinin gelişimi desteklenmektedir.

Araştırma sonucunda özel ve resmi anaokulu ve anasınıflarına devam eden 4-5 yaş grubu çocukların motor becerileri açısından genel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Özel okulda eğitim alan okul öncesi dönem çocukların yer değiştirme hareketlerinde daha yüksek motor beceri düzeyine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum özel okulların sunduğu geniş oyun alanları, spor salonları ve çeşitli fiziksel aktivite imkanlarıyla ilişkilendirilebilir. Öğretmen başına düşen öğrenci sayısının daha az olmasıyla birlikte çocukların bireysel ihtiyaçlarına daha fazla odaklanması ve motor becerilerinin daha çok desteklemesi sağlanmaktadır.

Karaman ve Süel 2020 yılında yaptığı araştırmada beden eğitimi dersi ve bu derste uygulanan fiziksel aktivitelerin çocuğun motor becerileri üzerinden olumlu etkisi olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Nesne kullanılarak yapılan hareketler konusunda özel ve resmi okullar arasından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre özel ve resmi okulların benzer düzeyde nesneye dayalı aktiviteler yaptığı söylenebilir. Hem özel hem resmi okullarda bu tür etkinliklerin benzer sıklıkta ve içerikte olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak özel okula devam eden okul öncesi dönem 4-5 yaş grubu çocukların motor beceri düzeyleri, yer değiştirme alt boyutu ve ölçek toplam puanları açısından incelendiğinde, resmi okula devam eden okul öncesi dönem 4-5 grubu çocuklardan daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ancak nesne kullanılarak yapılan hareketlerde anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuçlar, özel okulların çocukların motor beceri gelişiminde genel olarak daha avantajlı olduğunu ancak belirli alanlarda benzer sonuçlar elde edildiğini göstermektedir.

5.1.4. Çocukların yaş, cinsiyet, anne ve babanın eğitim durumu, anne ve babanın çalışma durumu, spor eğitimi alma durumu, sınıf içi hareket etkinliklerinin süresi ve aile ekonomik durumu açısından özel ve resmi anaokulu/anasınıfına devam eden 4-5 yaş çocuklarının motor becerileri açısından anlamlı bir fark var mıdır?

Araştırmada okul öncesi dönem çocukların motor gelişim düzeyleri incelenmiş ve bu gelişimde etkili olan çeşitli değişkenler değerlendirilmiştir.

Bulguların incelenmesi sonucunda çocukların motor beceri düzeyler yaş değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir. 4 ile 5 yaş çocukların motor beceri düzeyleri incelendiğinde 5 yaş grubu çocukların motor gelişim düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çocuğun kaslarının olgunlaşması ve gelişmesi ile motor gelişim düzeyinin yaş ile doğru orantılı olduğu söylenebilir.

Çocuğun cinsiyeti ile motor gelişim düzeyi arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Yavuz, Güney ve Taştepe'nin 2021 yılında yaptıkları çalışmada çocuğun yaş düzeyine göre motor becerileri puanının arttığı, cinsiyet grubuna göre farklılık olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuç araştırmayı destekler niteliktedir.

Bahçeci, Epçaçan ve Epçaçan'ın 2023 yılında yaptıkları tüm gelişim alanlarının yaş ve cinsiyete göre karşılaştırılması konulu araştırmada motor gelişim alanında cinsiyet açısından anlamlı fark olmadığı sonucuna varmışlardır. Bu sonuç araştırmayı destekler niteliktedir.

Araştırma sonuçlarının aksine Paton, Ballesteros, Giraldez, Rodriguez, Fuentes ve Calvo'nun 2021 yılında yaptıkları araştırmada, cinsiyet değişkeninin motor beceri ile ilişkisi incelemiş ve kızlar lehine anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Ecevit ve Şahin'in 2021 yılında yaptıkları araştırmada motor beceriler ile yaş arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu da araştırmayı destekler niteliktedir. Araştırmanın aksine motor gelişim ile cinsiyet arasında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Anne ve babanın eğitim durumu ile motor gelişim düzeyi incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Anne ve babanın çalışma durumu ile motor gelişim düzeyi incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Çocuğun kardeş sayısı (kendisi hariç) ile motor gelişim düzeyi incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Bu sonuçlar incelendiğinde motor gelişimin daha çok çocuğun günlük yaşamındaki fiziksel aktiviteleri ve eğitim ortamları ile şekillendiği söylenebilir. Sonuçlara göre anne ve babanın eğitim durumu, çalışma durumu gibi değişkenlerin çocuğun motor gelişimi üzerinde belirleyici bir etkisi olmadığı, çocukların aktif olarak katıldığı oyun ve aktivitelerin daha önemli olduğu sonucuna ulaşılabilir. Çocuğun kardeş sayısının motor gelişim üzerinde anlamlı bir farklılık yaratmaması, kardeşlerin varlığının çocukların fiziksel aktivitelerine katkıda bulunmadığını veya bu etkinin diğer faktörler tarafından dengelendiğini göstermektedir. Önemli olan, çocuğun hareket kabiliyetlerini ve becerilerini geliştirebilecekleri uygun eğitim ortamlarına ve aktivitelere erişimlerinin sağlanmasıdır.

Okul öncesi dönem 4-5 yaş grubu çocukların motor beceri düzeyi spor eğitimi alma durumu açısından incelendiğinde, spor eğitimi alan çocukların almayan çocuklara göre daha yüksek puan aldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan çocukların beden eğitimi dersi ve jimnastik kursu gibi alanlara yönelindikleri görülmektedir. Bu durum düzenli fiziksel aktivitenin motor becerileri üzerinde olumlu etkisi olduğunu göstermektedir.

Krmpotic, Salaj ve Stamenkovic'in 2014 yılında yaptıkları çalışmada spor eğitimi alma durumu incelendiğinde, spor eğitimi alan çocukların almayan çocuklara göre motor beceri düzeyinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırma sonucunda sınıftaki hareket etkinliği süresi arttıkça motor gelişim düzeyinin arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Sınıftaki hareket etkinliği süresi değişkeni açısından motor beceriler incelendiğinde, hareket etkinliği süresi haftada 1-2 saat ile 2-3 saat olan grup incelendiğinde hareket etkinliği süresi 2-3 saat olan grubun puanlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf hareket etkinliği süresi 2-3 saat olan grup ile 3 saat ve üzeri olan grup incelendiğinde sınıftaki hareket etkinliği süresi 3 saat ve üzeri olan grubun puanlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucundan hareket etkinliği süresi arttıkça motor gelişim düzeyinin arttığı görülmüştür. Buna göre sınıftaki hareket etkinliği süresinin motor beceri gelişimine katkı sağladığı söylenebilir.

Bai, Lin, Yu, Teng ve Xu'nun 2024 yılında yaptıkları çalışmada planlanarak gerçekleştirilen hareket eğitimi ve oyunun çocuklar üzerinde olumlu etkileri olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Aile ekonomik durumu açısından incelendiğinde yer değiştirme alt boyutu ve ölçek toplam puana göre anlamlı farklılık bulunmuştur. Aile ekonomik durumu 13.415-27.000 TL olan grup ile 57.000 TL ve üzeri olan grup incelendiğinde ekonomik düzeyi 57.000 TL olan grubun motor gelişim düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 28.000-56.000 TL olan grup ile 57.000 TL ve üzeri grup incelendiğinde 57.000 TL ve üzeri grubun motor gelişim düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre aile ekonomik durumu yüksek olan çocuğun motor gelişim düzeyinin yüksek olduğu söylenebilir.

Eğitim ve çevre çocukların motor becerilerinin gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Özel anaokulu ve anasınıfları, genellikle çocukların motor becerilerini desteklemek için çeşitli programlar sunmaktadır. Ancak, resmi anaokulu ve anasınıflarında benzer etkinliklerin yapılmasıyla çocukların motor gelişiminde benzer sonuçlar elde edilebilir. Bu durum eğitim kurumlarının sağladığı fiziksel aktivite imkanlarının ve oyun alanlarının, ailelerin eğitim ve çalışma durumları, sosyo-ekonomik düzeyleri gibi faktörlerden daha çok etkili olduğunu göstermektedir.

Araştırma sonuçlarının aksine Kıvanç'ın 2020 yılında yaptığı araştırma sonucunda motor gelişim ile ailedeki çocuk sayısı, anne ve babanın çalışma durumu, anne ve babanın eğitim seviyesi, çocuğun cinsiyeti gibi değişkenlerde de anlamlı ilişkiler bulunduğu görülmektedir. Kıvanç, motor gelişim ile ailenin ekonomik durumu arasında anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır.

5.2. Araştırmaya Yönelik Öneriler

- Hizmet öncesi eğitimde, öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin başlangıcını oluşturur. Bu süreçte, öğretmen adaylarına motor gelişimin önemi ve bu alanda nasıl destekleyici olunabileceği konusunda kapsamlı eğitim verilmelidir. Eğitim programlarına, çocukların motor becerilerini nasıl geliştirebilecekleri ve bu süreçte hangi materyallerin ve etkinliklerin kullanılabileceği konuları dahil edilmelidir. Ayrıca, öğretmen adaylarına motor gelişimle ilgili teorik bilgilerin yanı sıra uygulamalı eğitimler de verilebilir. Öğretmen adaylarının motor gelişimi desteklemek için gerekli pedagojik becerileri kazanmaları sağlanmalı, bu kapsamda,

öğretmen adaylarına farklı yaş gruplarındaki çocuklar için uygun motor gelişim etkinlikleri tasarlama ve uygulama becerileri kazandırılmalıdır.

- Okul öncesi eğitim kurumları, motor beceri gelişimine daha fazla vurgu yaparak çocukların bu alandaki yeteneklerini desteklemelidir. Bu doğrultuda, ders programlarına daha fazla fiziksel aktivite ve hareket oyunları eklenmeli, öğretmenler motor beceri gelişimine yönelik eğitim almaya teşvik edilmelidir. Hareket eğitimi süresi artırılabilir ve çocuklara düzenli spor aktiviteleri sunulması teşvik edilebilir. Eğitim programlarında motor beceri gelişimine daha fazla vurgu yapılabilir ve bu alanda uzmanlaşmış öğretmenlerin istihdam edilmesi sağlanabilir. Motor beceri gelişimine yönelik ek programlar oluşturulabilir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın hizmet içi eğitim programlarına, öğretmenlere motor gelişimi destekleyecek etkinlikler ve stratejiler konusunda eğitim verilebilir. Bu eğitimlerle ince ve kaba motor becerileri geliştirecek oyunlar, egzersizler ve etkinlikler hakkında bilgiler sunulabilir. Eğitim programlarında, motor gelişim sürecinin izlenmesi ve değerlendirilmesi için öğretmenlere çeşitli ölçme ve değerlendirme araçları tanıtılabilir. Bu sayede, öğretmenler, öğrencilerin motor becerilerini daha yakından takip edebilir ve gerektiğinde bireysel destek planları oluşturabilirler.
- Öğrenci-öğretmen oranlarının iyileştirilmesi, bireysel öğrenci takibi ve destekleyici çalışmaların yapılmasına olanak tanır. Öğrencilere daha fazla dikkat ve özel rehberlik sağlayarak motor beceri gelişimlerini destekleyebilir.
- Okul öncesi dönem kurumları, spor aktivitelerine ve hareket eğitimine daha fazla önem vererek çocukların fiziksel aktivite düzeylerini artırabilir. Bu çocukların motor gelişimini desteklerken aynı zamanda sağlıklı yaşam alışkanlıkları kazanmalarına da yardımcı olabilir.
- Okul öncesi eğitim programlarının düzenli olarak değerlendirilmesi ve güncellenmesi önemlidir. Programlar, çocukların motor beceri gelişimini destekleyici etkinlikler ve materyaller içermeli ve sürekli olarak yenilikçi yaklaşımlarla güncellenmelidir.
- Eğitim politikalarının oluşturulmasında ve uygulanmasında, araştırma ve izleme çalışmalarının önemli etkisi vardır. Bu sebeple çocukların motor beceri gelişimini etkileyen etmenleri daha iyi anlayabilmek adına bu alanda yapılan araştırmaların sayısı artmalı ve edinilen bulgular eğitim uygulamaları ile entegre edilmelidir.

- Ebeveynlerin, çocuklarının motor gelişimini desteklemede aktif bir rol oynamaları önemlidir. Bu doğrultuda, ebeveynlere yönelik bilinçlendirme kampanyaları ve eğitim programları düzenlenebilir. Ebeveynlerin çocuklarıyla birlikte aktif zaman geçirmeleri ve fiziksel aktivitelere teşvik etmeleri, çocukların motor gelişimini destekleyebilir. Ebeveynler, çocuklarının motor becerilerini desteklemek için evde yapabilecekleri basit ve etkili aktiviteler hakkında bilgilendirilebilir. Çocuğu evde desteklemek adına uygulanabilecek egzersiz ve aktiviteler hakkında rehberlik sağlanması önemlidir. Örneğin, çocuklarla birlikte yapılan günlük egzersizler, oyunlar ve yaratıcı etkinlikler, motor gelişimi olumlu yönde etkileyebilir. Ayrıca, ebeveynlerin, çocuklarının motor gelişim sürecini izlemeleri ve gerektiğinde uzman desteği almaları konusunda da bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Ebeveynler, çocuklarının motor gelişimini desteklemek için güvenli ve teşvik edici bir ev ortamı sağlamalıdır. Bu kapsamda, evde çeşitli oyuncaklar ve materyaller bulundurmak, çocukların motor becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Ayrıca, ebeveynlerin, çocuklarını dış mekan aktivitelere katılmaları için teşvik etmeleri de önemlidir. Parklar, oyun alanları ve spor etkinlikleri gibi aktiviteler, çocukların hem fiziksel hem de sosyal becerilerini geliştirmelerine katkıda bulunur.
- Sivil toplum kuruluşları, toplumun her kesiminde farkındalık yaratma ve destek sağlama konusunda önemli bir role sahiptir. Bu kuruluşlar, motor gelişimin önemi konusunda toplumu bilgilendirme kampanyaları düzenleyebilirler. Sivil toplum kuruluşları ayrıca, dezavantajlı bölgelerdeki çocukların motor gelişimlerini desteklemek için özel programlar geliştirebilirler. Bu programlar, çocukların fiziksel aktivitelerle iç içe olmalarını sağlarken, aynı zamanda sosyal becerilerini de geliştirmelerine yardımcı olabilir.
- Yerel yönetimlerin, çocukların motor gelişimini destekleyecek politikalar ve projeler geliştirmesi önemlidir. çocuklara yönelik spor tesisleri, bisiklet yolları ve yürüyüş parkurları gibi altyapı projeleri ile çocukların fiziksel olarak aktif olmalarını teşvik edebilirler. Bu tür alanların güvenli ve erişilebilir olması da büyük önem taşımaktadır. Yerel yönetimler, motor gelişimi desteklemek amacıyla topluluk etkinlikleri düzenleyebilirler. Aile katılımlı fiziksel aktivite programları organize edebilirler. Bu tür etkinlikler, çocukların motor becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmakla birlikte ailelerin bu alanda bilinçlenmesini sağlayabilir.

- Araştırma sonuçlarına dayanarak, çocukların motor gelişimini desteklemek için çeşitli önerilerde bulunulmuştur. Özellikle, okul öncesi eğitim programlarında motor beceri gelişimine daha fazla odaklanması, spor aktivitelerine ve hareket eğitime daha fazla yatırım yapılması, teknolojinin bilinçli şekilde eğitimde kullanılması ve ebeveynlerin bilinçlendirilmesi ve desteklenmesi gibi stratejiler önerilmiştir.
- Teknolojinin eğitimde kullanılması, interaktif ve eğlenceli öğrenme ortamları sağlayarak çocukların motor beceri gelişimi desteklenebilir. Örneğin interaktif tablet uygulamaları, sanal gerçeklik teknolojisi, çocukların fiziksel aktivite yaparken eğlenmelerini aynı zamanda öğrenmelerini sağlayabilir.

5.2.1 Araştırmacılara Öneriler

- Çocukların özellikleri ile motor gelişim düzeyleri arasında ilişkiyi incelerken daha kapsamlı ve farklı bölgelerden veri toplanarak çalışmalar planlanabilir.
- Çocukların motor beceri düzeylerini incelerken farklı motor gelişim ölçekleri kullanılabilir.

KAYNAKLAR

- Aksoy, P. ve Baran, G. (2021). Dil Gelişimi. Köksal Akyol, A. (Ed.), *Erken Çocukluk Döneminde Gelişim I (0-36 Ay)* (s. 270-290). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Akyol, A. ve Küçükkeleş, A. (2023). 60-72 Aylık Çocukların Dil Gelişimleri, Temel Matematiksel Akıl Yürütme Becerileri ve Görsel Algı Düzeylerinin İncelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 7(1), 4-24. Erişim adresi: <https://journalofomepturkey.org/index.php/eccd/article/view/453>
- Aldemir, Y., Çamlıgüney, A., Kaya, F. ve Ramazanoğlu (2011). The Effect of Dance Education on Motor Performance of Children. *Educational Research and Reviews* 6(19), 979-982. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/publication/288792385_The_effects_of_dance_education_on_motor_performance_of_children
- Arslan, A. (2022). Erken Çocukluk Döneminde Çocuğun Gelişiminin Desteklenmesinde Aile. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 11(4), 1676-1684. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/gumussagbil/issue/74040/1182716>
- Arslan, M. (2015). *Öğrenmenin Nörofizyolojisi Öğretimde Yeni Yaklaşımlar*. Anı Yayıncılık.
- Avşar, S., İbiş, S., ve Aktuğ, Z. B. (2017). 6-7 Yaş Grubu Erkek Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Düzeyleri ile Temel Motor Beceriler Arasındaki Farkın İncelenmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 145-153. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/omuspd/issue/29871/322786>
- Aytekin, Ç. (2017). Fiziksel Büyüme ve Motor Gelişim. N. Baysal Metin (Ed.), *Doğum Öncesinden Ergenliğe Çocuk Gelişimi* (s. 55-78). Ankara: Pegem Akademi.
- Bai, M., Lin, N., Teng, Z., Yu, J. ve Xu, M. (2024). The Effect of Planned Active Play on the Fundamental Movement Skills of Preschool Children. *Human Movement Science*, 96. Erişim adresi: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0167945724000642>
- Bayraktar, G. ve Süleymanoğulları, M. (2020). *Psikomotor Gelişim*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Bilgin, M. (2015). Bedensel ve Devinsel Gelişim. B. Yeşilyaprak (Ed.), *Eğitim Psikolojisi* (s. 59-81). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

- Boyraz, S. ve Tepe, E. (2019). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (1.Baskı). G. Ocak (Ed.). Ankara: Pegem Akademi.
- Creswell, J.A. (2016). Araştırma Deseni Nitel, Nicel ve Karma Yöntem Yaklaşımları (2.Baskı). S.B. Demir (Çeviri Ed). Ankara: Eğiten Kitap Yayınevi.
- Çardak, M. (2015). Fiziksel Gelişim. Ş. Işık (Ed.), *Eğitim Psikolojisi* (s. 50-73). Ankara: Pegem Akademi.
- Çelebi, B. (2010). Hareket Eğitiminin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki 5–6 Yaş Grubu Çocuklarda Fiziksel ve Motor Gelişime Etkisi (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 264292).
- Çetin, Z. ve Yıldız, E. (2018). Sporun Psiko-Motor Gelişim ve Sosyal Gelişime Etkisi. *H. Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi* 5(2), 54-66. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/hsbfd/issue/39044/427140>
- Çiftçi, H. K., (2004). İlk 18 Ayda Bebeklerin Fiziksel, Psiko-Motor ve Zihinsel Gelişim Sürecinde Oyun Özellikleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 40(40), 504-517. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kuey/issue/10357/126805>
- Çoknaz, H. (2020). *Psik-Motor Gelişim*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Dereobalı, N., & Çandır, T. (2021). Erken Çocukluk Döneminde Motor Gelişim ve Riskli Oyun İlişkisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (60), 560-581. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/maeuefd/issue/65646/951824>
- Ecevit, R. ve Şahin, M. (2021). Relationship Between Motor Skills and Social Skills in Preschool Children. *European Journal of Education Studies*, 10(8), 46-60. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/publication/354897701_RELATIONSHIP_BETWEEN_MOTOR_SKILLS_AND_SOCIAL_SKILLS_IN_PRESCHOOL_CHILDREN/citations
- Ekinci Vural, D., ve Kocabaş, A. (2016). Okul Öncesi Eğitim ve Aile Katılımı. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(59). Erişim adresi: <https://doi.org/10.17755/esosder.263223>
- Elibol, F. (2020). 0-36 Aylık Çocuklarda Bilişsel Gelişim. Ünüvar, P. (Ed.), *Bebeklik Döneminde Gelişim ve Eğitim* (s.150-172). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Epçaçan, U., Bahçeci, F., ve Epçaçan, C. (2023). Çocuk Gelişimi Öğrencilerinin Staj Sürecinde 4-6 Yaş Dönemindeki Okul Öncesi Öğrencilerinin Gelişim Alanlarına İlişkin

- Gözlemleri. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(24), 198-212. Erişim adresi: <https://doi.org/10.55605/ejedus.1330364>
- Eroğlu, Ö., ve Şimşek, H. A. (2021). Türkiye’de Okul Öncesi Eğitime Eleştirel Pedagojik Yaklaşım. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 387-397. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/asead/issue/62195/888260>
- Eynur, A. ve Eynur, B. (2019). Hareket Eğitimi. Ayan, S. *Hareket Eğitiminde Temel Kavramlar* (s. 1-17). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Frosch, C.A., Schoppe-Sullivan, S.J. ve O’Banion, D.D. (2019). Parenting and Child Development: A Relational Health Perspective. *American Journal of Lifestyle Medicine*, 15(1), 45-59. Erişim adresi: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7781063/>
- Goodway, J. D. & Branta, C. F. (2003). Influence of a Motor Skill Intervention on Fundamental Motor Skill Development of Disadvantaged Preschool Children. *Research Quarterly For Exercise and Sport*. 74(1), 36-46. Erişim adresi: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/12659474/>
- Gürkan, T. (2019). Neden Okul Öncesi Eğitim? *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 15(2), 215-219. Erişim Adresi: https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000899
- Karaman, B., ve Süel, E. (2020). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Oynatılan Fiziksel Etkinliğe Dayalı Oyunların Psikomotor Gelişimi Üzerine Etkisi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(3), 529-539. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/bsd/issue/57953/819901>
- Kaya, A. ve Nartgün, Ş. (2016). Özel Okul Velilerinin Beklentileri Doğrultusunda Okul İmajı Oluşturma. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 153-167. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/publication/333981144_Ozel_Okul_Velilerinin_Beklentile_ri_Dogrultusunda_Okul_Imaji_Olustrma_Creating_School_Image_in_Accordance_with_Private_School_Parents_Expectations
- Kelpšiene, M., ve Aydoğdu, F. (2021). Uses of Augmented Reality in Preschool Education. *International Technology and Education Journal*, 5(1), 11-20. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/itej/issue/75132/1233225>
- Kılıç, M. (2016). *Gerçek Yaşam Tadında: Gelişim Dönemleri 1- Çocukluk – Okul*. (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

- Kılıç, Z., Uyanık Balat, G., ve Çağlak Sarı, S. (2017). CHAMPS Motor Beceriler Protokolü'nün (CMSP) 4 ve 5 Yaş Çocuklarına Yönelik Türkçe'ye Uyarlama Çalışması. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 129-142. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ekuaad/issue/31101/355398>
- Kıvanç, R. (2020). *24-36 Aylık Çocuğu Olan Annelerin Özyeterlik Algıları ve Çocuk Yetiştirme Tutumları ile Çocuğun Motor Gelişimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi. (Tez No: 625442).
- Konca, A. S., ve Tantekin Erden, F. (2021). Digital Technology (DT) Usage of Preschool Teachers in Early Childhood Classrooms. *Journal of Education and Future*(19), 1-12. Erişim adresi: <https://doi.org/10.30786/jef.627809>
- Krmpotic, M., Salaj, S. ve Stamenkovic, I. (2014). Motor Skills of Preschool Children Enrolled in Different Exercising Programs. *Science and Sports*, 29, 23-24. Erişim adresi: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0765159714001841>
- Livonen, S. ve Saakslanti, A.K. (2013). Preschool Children's Fundamental Motor Skills: A Review of Significant Determinants. *Early Child Development and Care*. Erişim adresi: <http://dx.doi.org/10.1080/03004430.2013.837897>
- Meriç, E. (2021). Gelişimin Temelleri. E. Meriç (Ed.), *Çocuk Gelişimi I-II* (s. 19-37). Ankara: Eğiten Kitap Yayıncılık.
- Navarro-Patón, R., Lago-Ballesteros, J., Arufe-Giráldez, V., Sanmiguel-Rodríguez, A., Lago-Fuentes, C., ve Mecías-Calvo, M. (2021). Gender Differences on Motor Competence in 5-Year-Old Preschool Children Regarding Relative Age. *International journal of environmental research and public health*, 18(6), 3143. Erişim adresi: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8002931/>
- Oktay, A. (2013). Türkiye'de Okul Öncesi Eğitim. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*. 2(2), 151-160. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/maruaeabd/issue/351/1949>
- Orhan, R. ve Ayan, S. (2018). Psiko-Motor ve Gelişim Kuramları Açısından Spor Pedagojisi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 8(2), 523-540. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kusbd/issue/38953/432289>
- Özer, D. S. ve Özer, M. K. (2019). *Çocuklarda Motor Gelişim*. (10. Basım). Ankara: Nobel Yayıncılık

- Pajek, S.V. (2022). Impact of the COVID-19 Pandemic on the Motor Development of Schoolchildren in Rural and Urban Environments. *BioMed Research International*. Erişim adresi: <https://www.hindawi.com/journals/bmri/si/830859/>
- San Bayhan P. ve Artan, İ. (2009). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi*. İstanbul: Morpa Yayınları.
- Selçuk, Z. (2007). *Eğitim Psikolojisi*. (14. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Senemoğlu, N. (2005). *Gelişim ve Öğrenme Öğretme: Kuramdan Uygulamaya*. (12. Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Smith, J. (2017). The Impact of Physical Activity on Motor Development in Early Childhood. *Journal of Child Development*, 45(3), 234-247. Erişim adresi: <https://www.easternct.edu/center-for-early-childhood-education>
- Subaşı, G. (2020). Bilgiyi İşleme Kuramı. A. Ulusoy (Ed.), *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi* (s. 239-279). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şahin S. (2015). Bebeklik Döneminde Motor Gelişim. Turan ve diğerleri (Yay. haz.) *Çocuk Gelişimi 1 Bebeklik Döneminde Gelişim*. Ankara: Hedef CS Basın Yayın
- Şentürk, U., Yılmaz, A., ve Gönener, U. (2015). Okul Öncesi Dönemde Motor Gelişime Yönelik Hareket Eğitimi ve Oyun Çalışmalarının İçerik Analizi. *Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri*, 10(2). <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sybtd/issue/11441/136539>
- Taşkın, A. K. (2022). *Çocuk ve Spor*. İzmir: Duvar Yayınları.
- Tepeli, K. (2021). Motor (Hareket) Gelişim. Ö. Engin Deniz (Ed.), *Erken Çocukluk Döneminde Gelişim* (s. 90-121). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Ültay, E. (2020). Temel Kavramlar. E. Ültay (Ed.). *Okul Öncesi Eğitim İçin Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme* (s. 1-9). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Wadsworth, B. (2015). *Piaget'in Bilişsel ve Duyusal Gelişim Kuramı*. (Çev. M. Kandemir, A. Kaşkaya ve M. Palancı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Williams, H.G., Pfeiffer, K. A., Dowda, M., Jeter, C., Jones, S. ve Pate, R.R. (2009). A Field-Based Testing Protocol for Assessing Gross Motor Skills in Preschool Children: The CHAMPS Motor Skills Protocol (CMSP). *Measurement in Physical Education and Exercise Science*, 13(3), 151-165. Erişim adresi: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/21532999/>

- Yavuz, E. C., Güney, M., ve Taştepe, T. (2021). 60-71 Aylık Çocukların İnce Motor Beceri Düzeylerinin Yaş ve Cinsiyet Değişkenleri Açısından İncelenmesi. *Çocuk ve Gelişim Dergisi*, 4(7), 1-11. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/cg/issue/63053/796965>
- Yoleri, S., ve Tanış, . H. M. (2014). İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Düzeylerini Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(2), 130-141. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/joiss/issue/10030/123772>

EKLER

Ek 1. Etik Kurul Karar Belgesi

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Kurulu

Sayı : E-61923333-050.99-308413
Konu : 25/09 Gülgez BAŞMANAV

23.11.2023

Sayın Gülgez BAŞMANAV

İlgi : 17.11.2023 tarihli ve E--000-0 sayılı yazınız.

Üniversitemiz Eğitim Araştırmaları ve Yayın Etik Kurulu'nun 22.11.2023 tarihli ve 25 sayılı toplantısında alınan "09" nolu karar ile Gülgez BAŞMANAV'ın başvurusu **uygun** görülmüş ve karar örneği ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Murat İSKENDER
Eğitim Araştırmaları ve Yayın Etik
Kurulu Başkanı

Ek: Karar Yazısı (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu :BSLKY4L635 Pin Kodu :64042

Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5783&eD=BSLKY4L635&eS=308413>

Adres:Esentepe Kampüsü 54187 Serdivan SAKARYA / KEP Adresi:

sakaryauniversitesi@hs01.kep.tr

Telefon No:0264 295 50 00 Faks No:0264 295 50 31

e-Posta:ozelkalem@sakarya.edu.tr Elektronik Ağ:www.sakarya.edu.tr

Bilgi için: Hanife Babacan

Unvanı: Birim Evrak Sorumlusu

Ek 2. Etik Kurul Karar Belgesi

KARAR

9. Gülgez BAŞMANAV'ın “ Okul Öncesi Resmi ve Özel Eğitim Kurumlarında Yer Alan 4-5 Yaş Çocuklarının Motor Gelişim Düzeylerinin İncelenmesi ” başlıklı çalışması görüşmeye açıldı.

Yapılan görüşmeler sonunda Gülgez BAŞMANAV'ın “ Okul Öncesi Resmi ve Özel Eğitim Kurumlarında Yer Alan 4-5 Yaş Çocuklarının Motor Gelişim Düzeylerinin İncelenmesi” başlıklı çalışmasının Etik açıdan **uygun** olduğuna oy birliği ile karar verildi.

Ek 3. Milli Eğitim İzin Belgesi

T.C.
SAKARYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-29065503-44-92964806
Konu : Anket Uygulama (Gülgez BAŞMANAV)

26/12/2023

VALİLİK MAKAMINA

Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Temel Eğitim EABD Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans programı Y217010014 numaralı öğrencisi Gülgez BAŞMANAV'ın Yüksek lisans tez araştırması kapsamında; "Okul Öncesi Resmi ve Özel Eğitim Kurumlarında Yer Alan 4-5 Yaş Çocuklarının Motor Gelişim Düzeylerinin İncelenmesi" konulu tez yapma talebi adı geçen üniversitenin 311486 sayılı yazısı ile Müdürlüğümüze bildirilmiştir.

Söz konusu çalışmanın ekteki değerlendirme formunda belirtilen okulda eğitim öğretimin aksamasına mahal vermeden gönüllülük esasına dayalı olarak, okul yönetiminin belirleyeceği zaman ve şartlarda 2023-2024 eğitim öğretim yılında uygulanması, çalışmada sadece ekteki mühürlü soruların kullanılması ve yasal gerekliliğin ilgili okul müdürlüğünce yerine getirilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Ebubekir Sıddık SAVAŞCI
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
Ersin EMİROĞLU
Vali a.
Vali Yardımcısı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Resmi Daireler Kampüsü B Blok 54290 Adapazarı/SAKARYA

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No : 0 (264) 251 36 14

E-Posta: aske54@meb.gov.tr

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Gizem KOÇ

Unvan : Büro Personeli

İnternet Adresi: sakarya.meb.gov.tr

Faks: 2642513611

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evrak.sakarya.meb.gov.tr/adresinden> cfe5-0a7a-3706-8c66-h5a4 kodu ile teyit edilebilir.

Ek 4. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel Bilgi Formu

Bu form çocukların genel durumu ile alakalı sorular içermektedir. Çalışmada kişisel bilgiler gizli tutulacak ve araştırma sonuçları dışında hiç kimseye paylaşılmayacaktır. Araştırmaya katıldığınız için teşekkür ederiz.

Gülgez Başmanav
Sakarya Üniversitesi Okul Öncesi Eğitim
Yüksek Lisans Öğrencisi

Tarih:

Form Numarası:

Cinsiyeti: Kız () Erkek ()

Doğum Tarihi:/...../20....

Çocuğun kardeş sayısı: (Kendisi hariç).....

Çocuk bir spor eğitimi alıyor mu? Evet () Hayır ()

Alıyorsa hangi branşta eğitim alıyor:

Annenin Eğitim Durumu: İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite () Yüksek Lisans () Doktora ()

Babanın Eğitim Durumu: İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite () Yüksek Lisans () Doktora ()

Annenin Çalışma Durumu: Çalışıyor () Çalışmıyor ()

Babanın Çalışma Durumu: Çalışıyor () Çalışmıyor ()

Ailenin ekonomik durumu: Aylık hane başına gelir: () 13.415-27.000
() 28.000-56.000
() 57.000 ve üzeri

Ek 5. CHAMPS MOTOR BECERİLER PROTOKOLÜ

CHAMPS MOTOR BECERİLER PROTOKOLÜ (CMBP)

YERDEĞİŞTİRME ALT ÖLÇEĞİ

BECERİ	1. Deneme	2. Deneme	HAREKETİN ÖZELLİĞİ
Koşma (Toplam puan 12) Toplam.....	0 1	0 1	1. Kollar dirseklerden bükülü halde bacaklarla zıt şekilde hareket eder.
	0 1	0 1	2. Kısa bir an iki ayak da zemine temas etmez.
	0 1	0 1	3. Dikkatli bir şekilde topuğu ya da ayak parmakları üzerine iner (düz bir taban basışı değil).
	0 1	0 1	4. Yatay düzlemde hareket edilir.
	0 1	0 1	5. Desteksiz bacak yaklaşık 90° bükülür.
	0 1	0 1	6. Gözler ileriye bakar.
Durarak Uzun Atlama (Toplam puan 10) Toplam.....	0 1	0 1	1. Hazırlık aşaması: dizler bükülü ve kollar vücudun arkasındadır.
	0 1	0 1	2. Kollar hızla öne doğru hareket eder (kollar öne ve başın üzerine doğru düz bir şekilde hareket eder.)
	0 1	0 1	3a. Uçuş evresi ve iniş iki ayakla aynı anda yapılır. *
	0 1	0 1	3b. Uçuş evresinde iki ayak aynı anda yerden kesilir; inişte ayaklar aynı anda zemine değmez.*
	0 1	0 1	4. İnişte kollar aşağı doğru hareket eder.
	0 1	0 1	5. Dengeli bir şekilde iniş yapılır.
Kayma Adımı (Toplam puan 14) Toplam.....	0 1	0 1	1. Vücut yan döner, omuzlar yerde bulunan çizgiye paraleldir.
	0 1	0 1	2. Bir ayakla yana doğru adım atılır, diğer ayak adım alan ayağın yanına getirilir.
	0 1	0 1	3. Sağa doğru ritmik en az dört kayma yapılır.
	0 1	0 1	4. Sola doğru ritmik en az dört kayma yapılır
	0 1	0 1	5. Kollar bacak hareketini destekleyecek şekilde kullanır
	0 1	0 1	6. Vücut, sağa hareket esnasında, duruşunu korur.
	0 1	0 1	7. Vücut, sola hareket esnasında, duruşunu korur.

* ile işaretlenmiş ve bold ile vurgulanan maddelerden sadece biri değerlendirmeye alınır.

NESNE KONTROLÜ ALT ÖLÇEĞİ

BECERİ	1. Deneme	2. Deneme	HAREKETİN ÖZELLİĞİ
Baş Üstü Atış (Toplam puan 12)	0 1	0 1	1. El/kol aşağıdan yukarı doğru hareketle başlar.
	0 1	0 1	2. Kalça ve omuz döner, böylece vücudun atış yapmayan tarafı hedefe döner.
	0 1	0 1	3. Atış yapacak kolun zıttı olan ayakla adım atılır ve vücut ağırlığı bu bacağına verilir.
	0 1	0 1	4a. Gövde rotasyonu görülür (sadece üst beden döner).*
	0 1	0 1	4b. Blok gövde rotasyonu görülür (üst beden ve kalça aynı anda döner).*
	0 1	0 1	5. Topun elden çıkması zamanlama (geç elden çıkma = aşağı doğru; erken elden çıkma = yukarı doğru)
	0 1	0 1	6. Kolun takibi, aşağı ve vücudun çaprazı yönündedir.
Aşağıdan Yuvarlama (Toplam puan 12)	0 1	0 1	1. Topun atılacağı el/kol, gövdenin altından ve gerisinden salınım yapar; göğüs/yüz ileriye dönüktür.
	0 1	0 1	2. Kol hareketi düşey düzlemdir.
	0 1	0 1	3. Topun atılacağı ele zıt olan ayak öne doğru uzun bir adım alınır.
	0 1	0 1	4. Dizler bükülü, vücut aşağıya doğru eğilir.
	0 1	0 1	5. Top parmak uçlarıyla tutulur.
	0 1	0 1	6. Top yere yakın bir şekilde elden çıkar (top, 10.16 cm'den -4 inç- az bir yükseklikteyken atılır)
Ayakla Vurma (Toplam puan 12)	0 1	0 1	1. Topa hızlı ve kesintisiz şekilde yaklaşılır.
	0 1	0 1	2. Topa temastan hemen önce sıçrama veya uzun bir adım atılır.
	0 1	0 1	3. Destek ayağı topun biraz gerisindedir.
	0 1	0 1	4. Bacakta tam bir salınım görülür (bacak geriden ileriye doğru hareket eder)
	0 1	0 1	5. Bacağın geriye doğru salınım hareketi, destek ayağının öne doğru adımıyla koordine edilir.
	0 1	0 1	6. Top, ayağın üstüyle (ayakkabı bağcığı hizasında) ya da ayak parmaklarıyla temas eder.
	0 1	0 1	7. Ayakla topa vurulur; bacağın öne salınımı ayağın topa

* ile işaretlenmiş ve bold ile vurgulanan maddelerden sadece biri değerlendirmeye alınır.